Jaargang 113. Maandag, 13 November 1854. No. 92.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

AANBESTEDING VAN KLEEDINGSTUKKEN.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Groningen zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE bij *enkele inschrijving* aan te besteden:

Het MAKEN en LEVEREN van onderscheidene **KLEEDINGSTUKKEN** voor de AGENTEN van POLITIE, voor de jaren 1855 en 1856, in *twee* perceelen.

De Voorwaarden van Aanbesteding, alsmede de STALEN der LAKENS, BAAIJEN, ENZ., zullen van heden ter SECRETARIJ dezer Gemeente voorhanden zijn.

De op zegel geschreven Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig de Voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op WOENSDAG den 15den November 1854 aan het RAADHUIS worden bezorgd.

De opening der Biljetten en de provisionele toewijzing aan de laagste Inschrijvers, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op DONDERDAG den 16den November 1854, des voormiddags te tien uur, in de RAADSVERTREKKEN van het RAADHUIS.

Groningen, 8 November 1854.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.

De Secretaris: HORA SICCAMA.

Longziekte.

De BURGEMEESTER van de Gemeente *Groningen* brengt bij deze ter kennis der belanghebbenden, dat door den Heer COMMISSARIS des KONINGS in deze Provincie, de **LONGZIEKTE besmet** en **verdacht** verklaarde **kringen** binnen deze Gemeente zijn ingekort en beperkt tot de Landen, waarin zich gedurende dezen zomer aan de besmettelijke Longziekte lijdende Runderen hebben bevonden, zijnde dit buiten de **Steentilpoort** de **Weiden** in gebruik bij de Veehouders **H. BLOEM**, **D. BRUKKER** en **J. P. PIEL**, en buiten de **Heerebinnegepoort** het **Land** in gebruik bij **K. R. WIERINGA.**

Voorts dat de **Stallen**, behoorende aan de Veehouders, waar Runderen de besmettelijke Longziekte heeft geherrscht, en waarin dat Vee is overgebragt, **als besmet** worden beschouwd en daarop de reglementaire bepalingen zullen worden toegepast, terwijl dezelve wijders onder het **toezigt** der PLAATSELIJKE POLITIE zijn gesteld, zijnde die Stallen de navolgende:

van **H. BLOEM**, aan de **Rademarkt**, lett. R no. 277.
» **D. BRUKKER**, op den **Nieuwenweg**, P 462.
» **J. P. PIEL**, in den **Breedengang**, P 210.
» **K. R. WIERINGA**, aan **'t Boterdiep**, O 173.

Eindelijk, dat de bovenbedoelde Weidelanden en Stallen met de vereischte **Aanduidingsteekenen** zijn aangewezen.

Groningen, 10 November 1854.

De Burgemeester voornd.: J. SLOT.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

De Hollandsche Kolonie SHEBOYGAN, 17 October. De tegenwoordige toevloed van landverhuizers (voor Hollanders) naar deze stad en county, overtreft die van alle vorige jaren. Misschien met tweehonderd personen is de bevolking van Sheboygan county sedert ons vorig berigt toegenomen, en nog hooren wij dagelijks van vreemdelingen die zich alhier denken te vestigen. Natuurlijk krijgt de stad geen gering aandeel van dezen toevloed. De schaarschheid van woningen doet zich dan ook thans meer dan ooit gevoelen.

— (*Handel van Sheboygan.*) De invoer te dezer stede over September 1852 was 401 tonnen; in Sept. 1853 was dit 683 tonnen, en gedurende de afgeloopene maand beliep de invoer 2244 tonnen. Hieraan kan men de ontwikkeling dezer stad en county afmeten. — De uitvoer was niet minder aanmerkelijk, zijnde over September eene toeneming van bijna 200 percent vergeleken met September 1853. Onder de voornaamste artikelen van uitvoer in de jongst verloopene maand waren 3527 bushels tarwe; 850 bushels aardappelen; 300 bus. gerst; 655 vaten tarwenmeel; 581 tonnen visch; 251 vaten bier; 283 duizend voet timmerhout; 368 duizend latten; 289 duizend shingels; 167 duizend gebakken steen; 27 duizend cederen palen, enz.

— In Holland (Michigan) zijn door den landbouwer *Harm* ... perzikken gewonnen, waarvan sommige een half pond wegen.

— Gisteren acht dagen werd *Pieter Conerton*, bij gelegenheid der verkiezingen te Chicago, voor 50 dollars beboet, omdat hij twee malen gestemd had. Eene der banieren in die stad droeg het opschrift: „Eeuwige oppositie tegen eene regering, die millioenen aan slavernij en geen cent aan den koophandel opoffert."

— De Norfolk countymaatschappij van landbouw en industrie in Massachusetts kende onlangs eene premie toe voor de best gestopte kous.

RUSLAND. — TURKIJE.

Volgens sommige correspondentiën uit het kamp der geallieerden, van den 24sten, was lord *Raglan* niet zeer ingenomen met eene bestorming, en wenschte hij liever Sebastopol, ... de stad en de fortificatiën, totaal te vernielen door een bombardement. Generaal *Canrobert* en de overige Fransche officieren daarentegen stemden meer voor de bestorming, na de opening van voldoende bressen, ten einde van de stad te redden wat nog te redden was. (Voor de juistheid dezer correspondentiën wordt echter niet ingestaan.)

... de toestand van de belegeraars van dag tot dag ... die der belegerden moet, te oordeelen naar ... overeenstemmende berigten, nog oneindig ongunstiger zijn. ... verhaalt o. a., dat een Russische parlementair om een' wapenstilstand is komen verzoeken, om de dooden te begraven, hetgeen geweigerd is; waarschijnlijk omdat de begrafenis in de stad moest plaats hebben en men dit welligt gevaarlijk oordeelde.

De Russische gevangenen en overloopers zeggen dat de generaals besloten hebben Sebastopol niet anders dan in den staat van een puinhoop te verlaten. De vrouwen en kinderen zijn denkelijk naar het noorden der stad gezonden. Men hoopt dat zij vóór de beslissende bestorming in veiligheid gebragt zullen zijn, want zoo hardnekkig is de tegenstand, dat de belegeraars tot een graad van verwoedheid gebragt zijn die voorzeker de Zouaven en de overige Afrikaansche regementen tot verregaande wreedheden vervoeren zal, wanneer de plaats uitgeplunderd wordt.

In ontvangen brieven uit het legerkamp voor Sebastopol worden nu en dan zonderlinge voorvallen medegedeeld; zoo meldt thans een dier brieven als een blijk van moed en gevatheid, dat, toen op den 15den Oct. eene bom in eene Engelsche batterij nederkwam, kapit. *Peel* haar oogenblikkelijk met beide handen opnam en over de borstwering wierp, waar zij barstte zonder schade te veroorzaken.

De Russen verdienen meer bewondering wegens hunne dapperheid en krijgskundige bekwaamheid, dan de Fransche en Engelsche nieuwsbladen hun tot nu onlangs hebben toegekend. Als een bewijs van hun juist pointeren, zegt een ..., dat de Russische artilleristen verscheidene achtereenvolgende keeren hunne kogels in den mond der Britsche kanonnen hebben geschoten, waardoor deze onbruikbaar werden.

De Engelsch Fransche stoomdivisie blijft in de baai van Odessa ijverig werkzaam om de gemeenschap met de Krim te beletten.

In het algemeene plan van den veldtogt der geallieërden schijnt eene aanmerkelijke verandering gekomen te zijn. Voor eenigen tijd toch verzekerde men, dat *Omer*-pacha met zijn leger aanvallend te werk zoude gaan en de Russen in Bessarabie bezig houden, ten einde hen te verhinderen zich met hunne hoofdmagt in de Krim te werpen. Deze afleiding der Turken zoude voor de houding van het Oostenrijksche leger van groot belang geweest zijn, daar hierdoor ligtelijk het geval had kunnen ontstaan, dat Oostenrijksche troepen in eene vijandelijke positie tegenover de Russen kwamen, om het Donaugebied tegen een' nieuwen inval der Russen te verzekeren. Volgens de jongste berigten van den Beneden-Donau, zoude het echter blijken, dat *Omer*-pacha slechts eene waarnemende stelling aan den Moldau aanneemt en een gedeelte van zijn leger te Varna zoude inschepen, ten einde het leger der geallieërden in de Krim te versterken.

In overeenstemming met het Fransche gouvernement, zijn maatregelen genomen om op eene meer geregelde wijze en spoediger tijdingen uit de Krim te bekomen. Om de twee dagen zal van daar eene stoomboot naar Varna vertrekken, en van die stad zullen de berigten met koeriers naar Kroonstadt (in Zevenbergen) worden overgebragt, van waar zij met den telegraaf naar Weenen kunnen worden overgeseind.

— De *Gazette de Lyon* behelst de volgende daad van moed en opoffering van den eerwaarden pater *P. Parabère*, hoofdaalmoezenier bij het Fransche leger in het Oosten, in den slag aan de Alma:

„De eerw. geestelijke had in den ochtend van den vreeselijken slag een paard bestegen en zich gevoegd bij de eerste kolonne infanterie, die tegen de Russische batterijen oprukte. Een kanonskogel trof zijn paard, dat dadelijk dood neerstortte. De eerw. pater, niet achter willende blijven, bezon zich niet lang, maar sprong op een kanon en volgde alzoo de hem bewonderende en toejuichende krijgslieden. Toen echter de batterij gesteld werd, moest hij zijn kanon verlaten, 't welk hij deed, en dra bevond hij zich te midden van het hevigst krijgsgewoel. De Zouaven bestormden de hoogten; de pater volgde hen; als een gewonde neerzonk, zorgde de priester voor den ongelukkige; nu eens gaf hij een' stervende den laatsten troost der godsdienst, dan weder verbond hij een gekwetste en bragt hem in veiligheid, waarna hij op nieuw de overwinnende soldaten volgde. Derwijze bereikte pater *Parabère* met de Zouaven het *plateau* der Alma, het eerste en belangrijkste punt dat door de Franschen veroverd werd en welks bezit de roemrijke overwinning besliste. De Zouaven riepen den pater uit als hun „beste kapitein" en diens naam ging over van het eene tot het andere regement. Als door een wonder bleef de moedige priester ongekwetst, geen kogel trof hem, en 't was alsof de Voorzienigheid hem een onzigtbaren beschermengel had ter zijde gesteld. Met regt mag het Fransche leger op zulk een „soldaat van Christus" trotsch zijn. De eerw. *Parabère* is overigens reeds roemrijk bekend wegens zijn gedrag in de Afrikaansche veldtogten; en zijn moed en onverschrokkenheid, welke slechts door een onbegrensd vertrouwen in God te verklaren zijn, hebben hem voorlang den vriend der soldaten gemaakt. Maarschalk *St. Arnaud* kende voorwaar de uitmuntende hoedanigheden van dien priester, toen hij hem aan het hoofd der aalmoezeniers van het Fransche expeditieleger stelde."

— De tweede militaire rekrutering in Polen moet in den nacht van den 15den op den 16den dezer maand voleindigd zijn in de gansche uitgestrektheid van dat koningrijk. Die rekruten zijn bestemd om te Moskou een nieuw reservekorps te formeren ter vervanging van dat thans in die hoofdstad aanwezig is en 't welk mobiel zal worden verklaard. Men hoopt met de instructie dier rekruten derwijze te vorderen, dat zij tegen de lente nieuwe regementen zullen kunnen daarstellen.

Intusschen schijnt het stellig dat de Keizer sedert weinige dagen een besluit heeft genomen, om in de Oostelijke provinciën van het rijk eene derde rekrutering te doen plaats hebben, en volgens 's Keizers bevel worden in de ministeriën de noodige maatregelen genomen, opdat in de eerste helft van Maart die ligting geëindigd zij.

Gewoonlijk levert, volgens de daarvan in de ministeriën van binnenlandsche zaken en van oorlog gemaakte tabellen elke zoodanige ligting in die provinciën een getal van 200,000 soldaten op, en 't is te vooronderstellen dat in de tegenwoordige omstandigheden, nu aan alle zijden de oorlog uitbarst, door het gouvernement alles zal aangewend worden om dat getal veeleer te vergrooten dan te verminderen.

(*Laatste berigten.*) Het half-officiële dagblad *Constitutionnel* gaat voort met het geven van meer breedvoerige opgaven aangaande het belegeringswerk, welke vooral ook daarom van belang moeten worden geacht, omdat dezelve klaarblijkelijk uit officiële bronnen geput zijn. Volgens die opgaven, kan men zich bezwaarlijk eenig denkbeeld vormen van het geweldige vuur, hetwelk door de belegerden tegen de geallieërden is onderhouden. Aangaande de opening van het vuur op den 17den leest men in den *Constitutionnel* het navolgende:

„Vóór het aanbreken van den dag was het geheele leger, op alles voorbereid, onder de wapenen. Te 6½ uur is het sein tot den aanval gegeven door drie van de groote batterij geworpen bommen, waarna terstond het vuur langs het geheele front der geallieërden is geopend. De belegerden hebben geantwoord met eenen onverwachten nadruk, en weldra is het gebleken, dat het aantal hunner stukken meer dan het dubbele der onze bedraagt, te meer daar nog slechts de helft der Fransche stukken, die moeten schieten, gereed waren, te weten van de 60 niet meer dan ongeveer 30. De Engelschen hadden iets meer dan het dubbele van het getal. Omstreeks 9 uur had eene vreeselijke uitbarsting plaats gehad, en zag men in de rigting der Fransche batterijen eene dikke rookzuil opstijgen, in het midden waarvan men een vat meende te ontwaren. Aanvankelijk dacht men, dat het een buskruidvat was, naar den naam des uitvinders genoemd „Savart-vaten," welke de Russen op 1000 ellen afstands weten te werpen; naderhand was het echter ongelukkiger wijze gebleken, dat in eene onzer batterijen het buskruidmagazijn was gesprongen door het vuur van eene bom, waardoor 30 artilleristen zijn gedood of gekwetst en de batterij is vernield. Te 1½ uur had de marine haar vuur uit 2000 stukken geopend. Te 1 uur had eene tweede uitbarsting plaats in onze batterijen, en ditmaal in de marinebatterij, gelegen naast de ..., die vernield is. Door dat tweede ongeval was ons vuur geheel tot zwijgen gebragt en hadden wij het hartzeer van alleen het geschut der vloten en der Engelsche batterijen te hooren."

Niet vóór den 19den, en alzoo twee dagen later, had men het vuur van de vernielde Fransche batterijen, en dat nog wel zeer langzaam, kunnen heropenen. Niet zonder verbazing leest men in den *Constitutionnel*, dat het vuur der marine slechts betrekkelijk weinig schade schijnt te hebben toegebragt aan het zoogenaamde quarantaine-fort. Volgens de officiële verslagen, die in het begin dezer week in den *Moniteur* zijn medegedeeld, meende men te mogen aannemen, dat het vuur dier belangrijke sterkte, *die de Franschen zoo zeer bemoeijelijkte*, nagenoeg geheel tot zwijgen was gebragt. De *Constitutionnel* herstelt die dwaling op de navolgende wijze: „De uitslag van het vuur der vloten is thans, 18 Oct., bekend. De 60,000 op het quarantaine-fort gerigte schoten hebben slechts eenige stukken gedemonteerd. Het stoomwerktuig der *Charlemagne* is geheel vernield.

De *Moniteur* bevat een rapport van den heer *Michel Lévy*, inspecteur der geneeskundige dienst bij het leger in het Oosten, van den 22sten Oct. gedagteekend, hetwelk den gezondheids-toestand als zeer voldoende voorstelt. Volgens den heer *Lévy*, bedroeg, het geheele aantal gekwetsten tot op dien dag slechts 225; het aantal dooden is onbeduidend. Het totaal der zieken voor het geheele leger in het Oosten, in de hospitalen in behandeling, bedroeg 4074.

Uit het dagverbaal van den generaal *Canrobert* blijkt, dat van den 1sten tot den 22sten Oct. het geheele verlies der Franschen bedragen heeft aan dooden 4 officieren en 54 soldaten, aan gekwetsten 14 officieren en 542 onder-officieren en soldaten.

Een berigt van den opperbevelhebber van het zuidelijke Russische leger, prins *Gortschakoff*, aan den minister van oorlog, meldt, dat de eerste regementen der 11de divisie van het korps van *Dannenberg* den 21sten Oct. van Odessa naar de Krim vertrokken zijn, weshalve de opgaven, dat dit geheele korps reeds in de onmiddellijke nabijheid van het tooneel des oorlogs zoude zijn, stellig geen geloof verdienen.

Aan den Donau schijnt de veldtogt geëindigd te zijn. Men meldt dat het jaargetijde *Omer*-pacha heeft genoopt, van zijne plannen tegen Bessarabië af te zien. Men herinnert zich buitendien, dat deze opperbevelhebber der Turksche troepen aan den Donau geen groote geestdrift voor dezen veldtogt op het Russisch grondgebied heeft aan den dag gelegd. Men beschuldigt hem dan ook, dat hij opzettelijk getalmd heeft in zijne operatiën.

GRIEKENLAND.

Zeer spoedig zullen de diplomatieke betrekkingen tusschen Turkije en Griekenland hervat worden, daar de Porte, op de vertoogen der twee groote Westersche mogendheden, heeft toegestemd tot het intrekken van haren eisch tot schadevergoeding. Griekenland van zijnen kant heeft zich bereid verklaard met Turkije een handelstraktaat te sluiten, door dien staat reeds zoo lang begeerd, doch waartoe Griekenland zich steeds ongeneigd had getoond. Bovendien is aan Engeland en Frankrijk eene zedelijke voldoening gegeven door de afzetting van den heer *Metaxa*, oud Grieksch gezant bij de Porte, van al zijne ambten en bedieningen. Men zal zich herinneren dat deze staatsman, beschuldigd de oproerige beweging te hebben begunstigd, eerst door de regtbank, en later in hooger beroep door het hof van cassatie, was vrijgesproken. Evenwel werd *Metaxa* van al zijne waardigheden vervallen verklaard, en men ging zelfs zoo ver, dat men dien maatregel op hem toepaste, nadat vooraf zijn verzoek om ontslag geweigerd was geworden.

SPANJE.

De navolgende gebeurtenis heeft te Madrid de grootste ontsteltenis verspreid:

De markies *de Via-Manuel* kwam gisteren morgen van Frankrijk terug, waar hij met zijne jonge vrouw het zomersaizoen had doorgebragt. Op zijn bevel moest zijn koetsier hem met eene calèche komen afhalen. Deze weigerde aan dit bevel te gehoorzamen en de markies zag zich bij zijne aankomst genoodzaakt van een huurrijtuig gebruik te maken. In zijne woning aangekomen, liet hij den koetsier roepen en vroeg hem, waarom hij het hem gegeven bevel niet opgevolgd had. Deze antwoordde, dat sedert het vertrek van den markies de tijden zeer veranderd waren; dat thans alle Spanjaarden gelijk zijn en het hem dus onvoegzaam toegeschenen was om den markies te gemoet te gaan. De markies gaf hem daarop te kennen, dat het hem vrij stond om zijne dienst te verlaten, doch dat hij verlangde gehoorzaamd te worden wanneer hij in zijne dienst bleef.

Daarop trok de koetsier een dolk, en velde den markies met vier steken neder en toen de ongelukkige daarop nog eenige teekenen van leven gaf, verbrijzelde hij hem de hersenen met een pistoolschot. De moordenaar wierp zich toen op een knecht en de gouvernante, die bij deze scène tegenwoordig waren, en kwetste beiden zeer gevaarlijk. Eerst daarna slaagde men er in zich van den ellendeling meester te maken, die later vrijwillig verklaard heeft, dat hij zich nimmer over den markies te beklagen had, doch dat hij hem vermoordde omdat hij een titel droeg, dien de revolutie had behooren te vernietigen. — De heer *Via-Manuel* was grande van Spanje; hij was nog jong en in Madrid bemind door zijne goedheid en voorkomendheid. Zijne jeugdige vrouw zou gisteren avond eerst met haar gevolg aankomen; de markies was vooruitgesneld ten einde alles voor hare ontvangst in gereedheid te brengen.

— De namen van verscheidene straten der hoofdstad zijn veranderd, om die aan te nemen van den hertog *der Overwinning*, van *Dulce* en al de leiders van de laatste omwenteling. De straat waar *O'Donnell* zich zoo lang heeft verborgen gehouden om tegen de Koningin *Isabella* zamen te spannen, heet thans de *straat der loyauteit!*

DUITSCHLAND.

De Koning van Pruissen heeft de jongste Pruissische depêche, waarbij de vier van Rusland verlangde waarborgen op nieuw met aandrang worden aanbevolen, doen volgen door een persoonlijken brief aan den Keizer van Rusland, waarin hij hem bezweert om de voor den vrede gunstige voorstellen in overweging te nemen en vóór het begin van de aanstaande lente een einde aan den oorlog te maken.

Het antwoord van het Petersburgsche kabinet zal, zoo men meldt niet alleen beslissend zijn voor het door Pruissen te nemen besluit, maar ook voor alle Duitsche Staten. De Bondsdag zal zich waarschijnlijk niet definitief verklaren omtrent de Oostenrijksche voorstellen, vóór de ontvangst van dat antwoord, en daar men vreest dat het Russische gouvernement met de zending van zijn antwoord wacht tot dat het lot van Sebastopol zal zijn beslist, zoo kan men moeijelijk het tijdstip voorzien waarop dit besluit zal worden genomen. (Op de Weener beurs liep het gerucht van een ophanden zijnde toenadering tusschen Oostenrijk en Pruissen.)

— In den avond van den 31sten October werd in de stad Nassau eene vrij sterke schok van aardbeving gevoeld.

ZWEDEN en NOORWEGEN.

De drie Kamers van het Parlement hebben, volgens berigten uit Stockholm van den 4den dezer, eindelijk het krediet van 2 millioen 500,000 dollars, door den Koning aangevraagd om te voorzien in de uitgaven tot handhaving der onzijdigheid van Zweden in den tegenwoordigen oorlog, goedgekeurd.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN 8 November.

Te Liverpool is de tijding ontvangen, dat kapitein *Collinson*, de eerste die tot opsporing van sir *J. Franklin* uitgezonden was, en dien men verloren achtte, dewijl men sedert jaren niets van hem vernomen had, den 23sten Augustus te Port Clarence, bij den ingang der Behringstraat, gearriveerd is, na niet meer dan drie man van zijne equipage te hebben verloren.

FRANKRIJK.

PARIJS, 8 November.

De *Moniteur* deelt thans de redenen mede, waarom de Fransche regering den heer *Soulé* heeft verboden, niet om Frankrijk *door te trekken*, maar om zich daar te lande *op te houden.*

Daarbij wordt gevoegd, dat de diplomatieke onderhandelingen, over deze aangelegenheid gevoerd, het vriendschappelijke karakter geen oogenblik hebben verloren. (Heden is, volgens een telegrafisch berigt, de heer *Soulé* werkelijk te Calais aangekomen.)

BELGIE.

BRUSSEL, 8 November.

De Brusselsche *Emancipation* meent omtrent de plannen van het Belgische gouvernement het volgende te kunnen mededeelen: „Het kabinet zal zich, zoodra de vraagstukken omtrent de volksvoeding bij de Kamers in behandeling komen, vóór de vrijheid van het handelsverkeer verklaren. Het zal voorloopig berusten in de opheffing van het invoerregt op granen en vee, zonder te ontveinzen dat het daaruit voor de schatkist ontstaande verlies in de tegenwoordige omstandigheden niet onvergoed mag blijven. Verder wil het gouvernement, ten einde de noodzakelijkheid te ontgaan om de belastingen te verhoogen, verscheidene openbare werken voor een' bepaalden tijd uitstellen. De minister van financiën heeft zich zeer bepaald tegen voorstellen die nieuwe uitgaven moesten medebrengen, verklaard, met name tegen zoodanige voorstellen van het departement van openbare werken."

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Uit het antwoord van den minister van marine op het verslag der 2de kamer, betreffende de begrooting voor de marine, blijkt onder anderen het volgende:

De minister erkent dat eene algeheele vernietiging van 's lands vloot kan worden verhinderd alleen door *meer geld;* dat de oorzaak zou liggen in het volgen van een bepaald stelsel, kan de Regering niet toegeven; een stelsel zonder de middelen om het uit te voeren, kan geen marine scheppen.

Sedert 1851 zijn er 15 schepen voor de dienst onbruikbaar bevonden, of tot andere einden, dan hunne aanvankelijke bestemming, gebruikt.

Vijf schepen van een nieuw stelsel zijn in de jongste 3 jaren op stapel gezet en twee daarvan zijn afgewerkt en zullen weldra in dienst worden gesteld.

De Regering heeft in die drie jaren ook de ondervinding opgedaan, noodig tot het aannemen van een bepaald stelsel, en zal het in 't volgende jaar, met eene begrooting daarnaar ingerigt, aan de Vertegenwoordiging voorleggen.

Altijd houde men echter in 't oog, dat het beste stelsel niet altijd in alles kan worden gevolgd. Wetenschap en ondervinding zullen het gedurig wijzigen.

Op den 1sten Januarij 1852 kon men, behalve de 9 in dienst zijnde kanonneerbooten, over geen enkele meer beschikken; nu, altijd behalve die 9, over 30, terwijl er nog 16 in aanbouw zijn.

Drie jaren lang heeft de tegenwoordige minister den toestand der marine oplettend gadegeslagen, en hij herhaalt het dus: verhooging van het budget is het eenige middel om de vloot voor verder verval te behoeden.

Mindere activiteit onzer zeemagt zou niets anders opleveren dan nadeelen.

Het fregat *Prinses Sophie*, de korvet *Java* en de brikken *de Cachelot* en het *Zeepaard*, naar het thans in vele opzigten minder doelmatig gekeurde plan van den Engelschen kapitein sir *William Symond* in aanbouw, zullen uit elkander worden genomen en door andere schepen, naar nieuwe plannen worden vervangen.

't Is ten minste verkeerd gezien, als men meent, dat onze Oost-Indische koloniën de ware oefenschool zouden zijn onzer zeemagt. Die vindt men in de Middellandsche zee. Daar is beter klimaat en kunnen veelvuldiger exercitiën worden uitgevoerd.

't Ontbreekt onze marine thans niet aan een genoegzaam aantal, maar aan *bevaren* matrozen. De oorzaak daaraan ligt in *te weinig in zee zijn met groote schepen* en het niet weder in dienst nemen van hen, die als *bevaren* manschappen de dienst verlieten.

Onze linieschepen zijn zonder reparatie niet geschikt voor eene zeereis, maar kunnen dienst doen als blokschepen. Van de 5 fregatten in conservatie gemeld, zijn er drie geheel nieuw, een daarvan is onlangs in dienst gesteld, 1 eischt herstelling, en 1 is hersteld. De *Castor* is onbruikbaar en de *Hekla* wordt gesloopt.

Oorlogsschepen te laten bouwen op partikuliere werven, wordt door de ondervinding verboden.

't Artillerie-materiëel der marine is toegenomen met eene waarde van *f* 45,000, en 't is dus bevreemdend, dat dit in de Kamer ongunstig is genoemd.

Door eene *bepaalde* opgave van hetgeen de Regering in 1855 zal laten afbouwen of op stapel zetten, mag zij zich tegenover de Vertegenwoordiging de handen niet laten binden.

Omstandigheden van allerlei aard kunnen hierin eene onvoorziene rol spelen. Men stelt zich echter voor om *op stapel te zetten* 2 schroefstoomschepen en 2 schoeners met stoomvermogen; *af te bouwen* 1 korvet met stoomvermogen en al de op de werven aanwezige kanonneerbooten, terwijl op elke ledige plaats dadelijk een ander wordt gesteld, en het *voortbouwen* van 2 groote fregatten met stoomvermogen.

— Aan de memorie van beantwoording op de aanmerkingen der Tweede Kamer, betreffende de algemeene strekking der staatsbegrooting, ontleenen wij het volgende:

Dat het cijfer der begrootingen op het eerste gezigt een' ongunstigen indruk zou maken, vermoedde de Regering, maar zij hield daarom toch geene uitgaven terug, die zij achtte gedaan te moeten worden in het welbegrepen belang van den staat.

Zij koesterde de hoop, dat het eindcijfer geen bezwaar zou opleveren, als elke uitgave die het hielp vormen aandachtig was getoetst en het tevens bleek, dat de natie niet alleen geen nieuwe lasten worden opgelegd, maar men in tegendeel tot eene gedeeltelijke verligting zou kunnen overgaan.

Van de Volksvertegenwoordiging is toch niet te verwachten, dat ze lang bij het eindcijfer zou blijven stilstaan, zonder de bijzonderheden te onderzoeken die tot dat eindcijfer leidden. Men onderzoeke eerst wat te hoog is geraamd — wat achterwege kon blijven.

't Kan gebeuren dat omstandigheden nopen om hoogst nuttige uitgaven in het algemeen belang uit te stellen. Dan verkrijgt men een laag cijfer. Staan gunstiger omstandigheden later die uitgaven toe, dan geeft dat een hooger eindcijfer, maar dat bewijst daarom nog geen verspilling of neiging om de uitgaven op te drijven. Had de Regering gemeend dat men ook thans volstaan kon met geheel onvolledige kaders bij het leger, en met de miliciens slechts 3 maanden onder de wapens te houden, dat de marine geen meerdere kosten hoegenaamd eischte; dat het rijk niet behoefde bij te dragen tot het tot stand brengen van verschillende nuttig erkende werken; geen acht behoefde te slaan op meerdere behoeften voor onderwijs, wetenschappen en kunsten; dat onze nijverheid te Parijs niet beter behoefde vertegenwoordigd te worden dan te Londen het geval was, enz. enz., dan zou zij eene begrooting hebben kunnen aanbieden, die nog veel lager was dan die van 1848 en 1849.

Wat de som voor openbare werken betreft, daarvan wordt een aanzienlijk gedeelte gebruikt om voort te zetten wat het vorig bewind begon. Ook mag het een punt van overweging uitmaken, of niet vele openbare werken oneindig meer voordeel voor het algemeen vertier aanbrengen, dan het aandeel in 's rijks middelen, dat daarvoor wordt afgezonderd, ongerief aan de ingezetenen veroorzaakt.

Onnutte werken te doen uitvoeren, alleen om de arbeidende klasse brood te verschaffen, ligt niet in de bedoeling der Regering, maar begonnen werken te staken, of voor hoogst nuttige alle bijdragen te weigeren, alleen om het verwijt van een hoog cijfer te ontgaan, rekent zij strijdig met hare pligten en met de waarachtige belangen des Lands.

Men laat blijken dat de Regering, bij eene beter gevulde schatkist, tot grootere uitgaven geneigd is; maar dat is hare strekking *niet*.

Er is gewezen op het onzekere der koloniale baten, en te regt. Daarom moet men ook geen gewaagde grepen doen in het belastingstelsel, en daarom moet men *thans* uitgaven doen, door de voorzigtigheid geboden.

Men wilde dat de Regering spoedig al de sommen, als batige saldo's in de schatkist voorhanden, tot schulddelging zou aanwenden. Dit geschiedt reeds met voorzigtigheid. De Regering stelt zich voor, ook tot gedeeltelijke aanwending dier saldo's later eene voordragt te doen.

De nota, door een lid der Kamer (van *Bosse*) ingediend, geeft aanleiding tot de volgende aanmerkingen.

De heer *van Bosse* wil uit het bedrag van het eindcijfer der begrooting de onwederlegbare bewijzen putten van eene neiging tot vermeerdering der uitgaven van den Staat. De dienst van het vorig jaar wijst die strekking aan. Zij eischte ruim ... ton gouds meer dan de dienst van 1852.

Maar de steller der nota, die de begrooting voor 1853 indiende en verdedigde, heeft er toe bijgedragen dat de begrooting eene meerdere uitgaaf van ... ton gouds eischte! Hij kan dus daarin toch geen bewijs vinden van eene neiging tot vermeerdering van uitgaven bij de tegenwoordige Regering.

't Schijnt echter dat de heer *van Bosse* maar wil doen uitkomen, dat men spaarzamer had behooren te werk gaan in het besteden der toegestane gelden.

Maar in welk opzigt had men hier of daar zuiniger kunnen zijn in de uitgaven? Meer uitgeven bewijst nog niets voor de toegedichte neiging. Hij die eenmaal 's Rijks uitgaven mede bestuurde, zal van de juistheid dier stelling geheel doordrongen zijn. Het eene jaar meer, het andere jaar minder uit te geven dan de toegestane sommen, hangt dikwijls van eene menigte bijzonderheden af, die men in rekening moet brengen, om tot eene juiste gevolgtrekking te komen.

De Regering geeft eene beschouwing van elk hoofdstuk afzonderlijk, en alles kortelijk zamenvattende, toont zij aan, dat de begrooting voor 1855 die van 1851 met *f* 2,854,417.87[5] te boven gaat, doch dat vooreerst die verhooging van uitgaven voortdurend heeft plaats gevonden, ook vóór dat de tegenwoordige ministers aan het hoofd der verschillende departementen waren geplaatst; dat vele verhoogingen in de twee laatste jaren voorgedragen, gevorderd werden om voort te zetten, hetgeen begonnen werd; dat de twee aanzienlijke verhoogingen, die van oorlog en marine, bedragen met elkander ruim 15 ton gouds, in 't geen vroeger daaraan te weinig werd te koste gelegd en in de tijdsomstandigheden eene voldoende verklaring vinden, en dat eindelijk niet uit het oog moet verloren worden, dat vele verhoogingen en uitgave met vermindering van inkomsten gepaard gaan.

Het tweede betoog des heeren *van Bosse* moet bewijzen, dat thans eene som van *f* 3,200,000 tot vermindering van lasten kan worden aangewend, zonder gevaar van het evenwigt tusschen ontvangsten en uitgaven te zien verbreken.

Daartoe gaat de steller uit van de werkelijke opbrengst der middelen in 1853, en komt tot het resultaat, dat de raming *f* 1,826,561.695½ blijft beneden de werkelijke opbrengst van 1853. Er kan geen gegronde twijfel bestaan, zegt hij, of de opbrengst der middelen (tenzij buitengewone gebeurtenissen daarop invloed uitoefenen) zal in 1855 gelijk staan met die van 1853 of die overtreffen.

Zulk eene stelling werd door de Regering met bevreemding gehoord uit den mond van iemand, wien gedurende eenige jaren het beleid van 's Lands financiën is toevertrouwd geweest.

De Regering vraagt: *welk omzigtig minister van financiën zal niet het bedrag der middelen eenigzins beneden de werkelijke opbrengst van dit laatstvoorgaande jaar ramen, ten einde niet aan te korten te zijn blootgesteld?*

En in de tweede plaats: *moet niet alles wat rondom ons voorvalt, ons de mogelijkheid van buitengewone gebeurtenissen voor oogen houden?*

De eerste vraag beantwoordt de Regering o. a. met te wijzen op den heer *van Bosse* zelven als minister. In 1853 bragten de middelen *f* 3,031,203.38 meer op, dan de raming was. Die raming was door hem ontworpen. Zij ging uit van de opbrengst der middelen in 1851.

Ten aanzien der tweede vraag wijst de Regering, hoewel slechts ter loops, op het hagchelijke van den politieken toestand van geheel Europa. Vergunt die, dat men de opbrengst der middelen in 1855 zonder twijfel gelijk stelle met die van 1853 — of dat men aan geen uitgaven denke, waarvan thans nog geen sprake is.

De Regering zal de hand niet leenen aan afschaffing van belastingen, welke op zoo ligtvaardige gronden steunt.

De stelling des heeren *van Bosse*, dat men veilig *f* 3,200,000 aan belasting kan afschaffen, gaat dus aan *twee zijden mank*, wijl de middelen welligt minder kunnen opbrengen en er meerdere uitgaven kunnen worden geëischt.

Als b.v. de veiligheid van den Staat vordert, dat de miliciens 12 in plaats van 6 maanden onder de wapens moeten blijven, valt er op het cijfer van *f* 3,200,000 nog al wat af te dingen.

De Regering zegt ten slotte, dat het onverantwoordelijk zou zijn, in de tegenwoordige tijdsomstandigheden eene belasting tot zoo even genoemd bedrag af te schaffen, daar men alsdan onvermijdelijk te korten zou te gemoet gaan, wanneer óf de middelen minder opbragten dan in 1853, óf de drang der omstandigheden tot uitgaven dwong waarop thans niet is gerekend.

ROTTERDAM, 9 November.

Naar wij vernemen zullen de achttien broodbakkers van Vlaardingen, welke dezer dagen door de arrondissements-regtbank te Rotterdam zijn vrijgesproken, eerstdaags voor het prov. geregtshof te 's Hage teregt staan.

— Men verneemt dat de leden van den raad der gemeente Krommenie in massa hun ontslag hebben genomen. De aanleiding hiertoe schijnt te bestaan in het ontwerp van een' hoofdelijken omslag, in gevolge art. 243 van de gemeentewet, en daaruit voortgevloeide moeijelijkheden.

HELVOETSLUIS, 7 November.

Heden middag arriveerde hier van Paramaribo Zr. Ms. stoomschip *Sindoro*, komm. luit. 1ste kl. *J. J. Westerouwen van Meeteren*. Bij het binnenkomen werd de quarantainevlag geheschen, omdat zich gedurende de reize enkele gevallen der gele koorts hebben voorgedaan. In afwachting der orders van het ministerie van marine, ligt het thans quarantaine.

ARNHEM, 8 November.

Heden morgen omstreeks 9 uur is de zuid-oosterzijde van een der torens van de R. K. kerk op St. Walburgen te dezer stede ingestort, en daarmede het daaraan gehechte deel der kerk, waarin zich het orgel bevond, dat onder den bouwval bedolven is. Dat deel der kerk is geheel een puinhoop geworden. De westzijde van den toren, die nog is blijven staan, dreigt mede in te storten, en bij het gevaar dat er bestaat, kan er niets gedaan worden om het te keer te gaan. Van tijd tot tijd vallen er steenklompen af. Groot is de schade, welke door dit ongeval is veroorzaakt. De kerk werd in den laatsten tijd inwendig verfraaid, en het schijnt, dat door den toren te veel van zijnen steun te ontblooten, het ongeluk is teweeggebragt. Gelukkig was er op het oogenblik der instorting noch dienst in de kerk, noch werkvolk daarin bezig, zoodat geen mensch daarbij eenig onheil is overkomen. De ochtenddienst was juist geëindigd, en de werklieden waren eerst aankomende om hunnen arbeid te hervatten.

SNEEK, 7 November.

In de vergadering van den gemeenteraad alhier, gisteren gehouden, is bij gelegenheid dat de begrooting voor het volgende jaar behandeld werd, besloten tot afschaffing van den stedelijken accijns op de rogge.

LEEUWARDEN, 9 November.

De zaak der inënting van het rundvee als voorbehoedmiddel tegen de longziekte heeft in de laatste 14 dagen weder vele vorderingen in dit gewest gemaakt. Wij vernemen althans, dat, behalve de beslagen der reeds vroeger vermelde zeven aanzienlijke veehouders in de gemeente Baarderadeel, later aldaar nog de runderen van een 11tal veehouders door den heer *Jennes* van Utrecht zijn ingeënt geworden, terwijl ook nog op een beslag vee in Wijmbritseradeel en bij twee veehouders in de gemeente Leeuwarden, door dien heer de kunstbewerking is verrigt geworden. Ook in de gemeenten Wijmbritseradeel en Wonseradeel zijn dezer dagen door de rijksveeartsen *van Staa* en *Hoogen* eenige inëntingen gedaan, terwijl eindelijk door den veearts *Kielstra* te Opënde, na ons laatste berigt, weder op een groot getal runderen van een 12tal veehouders, meest allen in Smallingerland, de inënting is toegepast geworden.

— Men verneemt, dat door de Friesche stoomboot-reederij te Harlingen is besloten tot het doen aanbouwen van eene ijzeren stoomboot voor de vaart tusschen Amsterdam en de Lemmer, ten einde het trajeet binnen 4 uren te kunnen afleggen.

MEPPEL, 8 November.

Is voor eenige jaren deze plaats, zoo als menigeen zich zal herinneren, zeer verontrust door herhaalde poging tot brandstichting, zoodat er eene bijzondere burger-nachtwacht werd opgerigt om die ramp te verhoeden, thans verneemt men, dat weder voor eenige avonden eene gloeijende vuurkool werd ontdekt op den drempel van de achterdeur eener aanzienlijke behuizing, bewoond door mej. de wed. *S.* De politie hiervan in kennis gesteld, heeft maatregelen genomen.

GRONINGEN, 11 November.

Sedert Donderdag middag tot heden middag 12 uur zijn blijkens opgave van de plaatselijke geneeskundige commissie, aangegeven 4 nieuwe cholera-zieken; hersteld 6; overleden 1 en in behandeling gebleven 44.

Te *Wildervank* is sedert den 9den dezer een persoon aangetast, een overleden en zijn er nog vier in behandeling.

Te *Winschoten* zijn op nieuw drie personen aangetast, ... te overleden, een hersteld en een in behandeling gebleven.

— Bij besluit van den Commissaris des Konings dezer provincie van heden, zijn de verboden kringen rondom de weide van A. M. Buiskool te *Finsterwolde*, als verdacht van besmettelijke longziekte, opgeheven.

— De regtbank alhier gelastte dat mr. D. B. M., advokaat te *Zwolle*, wegens opligting zou worden gevangen genomen. Dadelijk werd eene telegrafische correspondentie geopend tusschen den officier van justitie alhier en dien te Zwolle, ten gevolge waarvan *één uur* nadat de ordonnantie der regtbank was gewezen, de beklaagde in een logement te Zwolle werd gevat. Den volgenden dag werd hij gevankelijk herwaarts overgebragt.

— Door de arrondissements-regtbank is op den 9den dezer veroordeeld: Wiegertje Postema, oud 19 jaren, dienstmeid, geboren en wonende te Groningen, ter zake dat zij ten huize van J. J. van der Rijn, slager alhier, bij wien zij voor loon als dienstbode woonde, uit eene secretaire eenige gelden heeft ontvreemd. De regtbank heeft haar tot 1 jaar cellulaire gevangenisstraf veroordeeld.

Wijders is Hiltje Lucas Wolda, afkomstig uit Friesland, welke ten huize van J. A. Koning, te Noordhorn, uit een kabinet *f* 3.60½ heeft ontvreemd, door dezelfde regtbank veroordeeld tot zes maanden cellulaire gevangenisstraf.

— Omtrent het vergaan van de hektjalk *Henderika*, kapitein G. J. Scholtens, van *Wildervank*, waarvan reeds in ons vorig nommer onder de zeetijdingen is melding gemaakt, wordt ons van Schiermonnikoog van den 7den het volgende verbaal medegedeeld:

Gisteren, des namiddags omstreeks vier uur, vertoonde zich hier een schip voor den wal, hetwelk bij sterken wind uit het Noordwesten al meer en meer het strand naderde, en gevaar liep van in de buitengronden te vervallen. De bestuurder der reddingboot achtte het ook nu weder zijn' pligt, met den meesten spoed alle pogingen aan te wenden, waardoor de bemanning van dit schip uit welligt dreigend levensgevaar verlost zou kunnen worden. Te vijf uur ging de boot, waarin een toereikend getal bekwame personen geplaatst, in zee. Het begon toen echter al donkerder en donkerder te worden, de lucht was zeer bewolkt, en de eerst aanvankelijk opkomende maan gaf nog weinig schijnsel. Door deze omstandigheden werd men dan ook zeer verhinderd in het gelukkig ten uitvoer brengen van het menschlievende plan. Bij het al meer en meer invallen van de duisternis was het onmogelijk, het schip ergens in de golven te ontdekken; men moest na lang aanhouden en op verren afstand van het strand, eindelijk het opsporen staken; men zag zich genoodzaakt, om ruim negen uur, helaas, onverrigter zake of zonder de bedoelde uitkomst verkregen te hebben, terug te keeren.

Wat intusschen gebeurde? Des avonds te half elf kwam het berigt, dat men duidelijk op het strand het noodgeschreeuw der schepelingen kon hooren. Terstond werd nu de boot andermaal derwaarts gevoerd en te water gebragt. Dezelfde personen, die reeds in den vooravond hunne diensten bewezen hadden, aanvaardden op nieuw met moed en ijver de moeijelijke maar schoone en verhevene taak. In het holle van den nacht roeiden zij met krachtige armen door de opgeruide golven heen. Elke riemslag bragt hen het doel nader, zij hoorden steeds luider de noodkreten der in zoo groot gevaar zijnden en hadden het geluk hunnen moed en hunne volharding bekroond te zien; zij bereikten ten laatste, omstreeks een uur, het geheel uit elkander gewerkte schip, of eigenlijk het drijvend wrak. Daar zaten de ongelukkigen, drie in getal, nadat reeds het achterschip verbrijzeld was, op den voorsteven bij elkander, ieder oogenblik den dood in de woedende en over hen heen rollende baren te gemoet ziende.

Naar de door hen afgelegde en geenszins te betwijfelen verklaring, zouden zij het geen kwartier uurs langer hebben kunnen uithouden. Hun evenwel was in dien akeligen toestand eene nog zoo onverwachte redding beschoren. Zij zagen de boot; zij riepen, zooveel hunne krachten nog toelieten, „roei aan, roei aan; want van elke minuut hangt voor ons leven of dood af!" Dat ook deden zij niet te vergeefs; zij werden, schoon van alles ontbloot en zelfs de scheepspapieren moetende achterlaten, gelukkig geborgen; werden vervolgens op een' gereed staanden wagen, met allen spoed naar het dorp vervoerd, en er op zulk eene wijze verpleegd en behandeld, als hun deernisswaardige toestand vorderde.

Het verongelukte en met de lading geraakt geheel weg zijnde schip kwam van *Jutland*, en was bestemd naar *Schiedam*. Zeer verblijdt men zich hier over de redding der equipage; veel inspanning heeft die redding in het diepste van den nacht gekost; maar alle moeite is nu rijkelijk beloond. De in de boot geweest zijnde personen verdienen den meesten lof; zij verdienen dat hunne namen worden opgegeven. Het zijn: K. Faber, T. Bloos, T. T. Visser, G. E. Visser, T. ... Visser, H. T. Mellema en R. K. Visser.

— Eene praamscheepvaart van *Finsterwold* en *Beerta* naar de *Winschoterzijl*, gedeeltelijk gaande langs een uitwateringskanaal voor de gemeente Blijham, is onlangs door invloed van een' of twee landbouwers aldaar, die het droevig lot der dagloonners in dezen tijd niet schijnen te beseffen, door een' sluitboom gestremd, waardoor direct niet minder dan tweehonderd menschen van het dagelijksch brood zullen zijn beroofd, zoo de regtbank te Winschoten, waar deze zaak is aangegeven, niet vermag, ten voordeele van de schippers te beslissen.

Reeds meer dan twee en eene halve eeuw gaat die vaart daar ongehinderd voort, zonder dat zelfs eenige klagt is gehoord, dat de afwatering daardoor werd belemmerd, en in elk geval zal dan nog de sluitboom daaraan meer kwaad doen dan alle praamschepen, die in het diep aanwezig zijn. De ware redenen schuilen dus in het duister.

Men grondt dit regt op een oud contract, dat zonder iets te verbieden, alleen bepaalt, dat het koren langs dat water mag worden afgebragt.

— De onderteekenaars van onderstaande aanklagt verzoeken ons, deze in haar geheel te willen mededeelen. Zij luidt als volgt:

„Aan den EdelAchtbaren Heer Officier bij de Arrondissements-Regtbank te Appingedam.

Geven met verschuldigden eerbied te kennen de ondergeteekenden:

dat *zij* het zijn geweest, die op den vierden November dezes jaars mede hebben geborgen, zoo veel te bergen was, van de tuigaadje en van de lading van het schip genaamd de *Onderneming*, gevoerd geweest door den kapitein Freerk Ottes Heida, en gestrand in het Duikegat;

dat zij zich *zwaar beleedigd* en *in hunne eer aangetast* gevoelen door het berigt, *lasterlijk*, van die berging gegeven in de *Groninger Courant* van Woensdag den 8sten l.l.

Dat zij het van hunnen pligt rekenen UE.Achtbaren dringend te verzoeken, om deze zaak met *naauwkeurigheid*, *onpartijdigheid* en *gestrengheid* te onderzoeken, en de *schuldigen*, zoo die er zijn, *voorbeeldig* te straffen, maar tevens ook het daarheen worde gedirigeerd, dat den inzender en schrijver van bovengemeld berigt, zoo dat, door het onderzoek daarnaar ingesteld, worde bevonden *lastertaal* te bevatten, die straf te doen ondergaan, *dewelke zijnen laster moet volgen*.

Dat zij volgaarne bereid zijn, om alle gevraagde inlichtingen ten dezen *naar waarheid* te geven, en opgave te doen aan hunne overige deelgenooten, die door afwezigheid worden belet in dit stuk te verschijnen.

Redenen waarom Zij UEdelAchtbare *vrijmoediglijk* en *hunner onschuld bewust* verzoeken:

dat het UEdelAchtbare moge behagen, de ter dezer zake *schuldigen naar de wet te doen straffen*.

(get.) H. P. Pot, H. J. Kip, M. E. Kuipers, W. ... Kleindijk, A. Stoppels, R. Dijkema, A. Monster, A. La Rooij.

— In de Prov. Dr. Ct. lezen wij het volgende: „*Loon*, 8 Nov. Als een bewijs, dat ook hier veel handel en opzending van granen plaats heeft, kunnen wij mededeelen, dat door gebrek aan pakhuizen, de kerk tot zoodanig einde gebezigd wordt."

— Omtrent de openbare gezondheids-commissie te *Rotterdam* kunnen wij het volgende mededeelen:

De commissie heeft, naar aanleiding van art. 4 harer verordening, besloten onderzoek te doen naar den toestand der schoollokalen in deze stad, met betrekking tot de gezondheid der scholieren. De sub-commissie, daartoe door haar benoemd, heeft in eene circulaire aan alle hoofdonderwijzers en hoofdonderwijzeressen, en tevens aan alle bestuurders van scholen in deze stad, dit besluit medegedeeld, en eene tafel ontworpen, volgens welke het onderzoek zal geschieden. De tafel is verdeeld in de volgende afdeelingen: 1) naam van den onderwijzer; 2) straat, wijk, nommer en omgeving van het gebouw; 3) aantal scholieren, *a.* mannelijke, *b.* vrouwelijke,

...c. gemiddelden ouderdom; 4) duur van den schooltijd; 5) ... ten behoeve der scholieren; 6) ingang van het gebouw; 7) verdieping, waar het schoollokaal gelegen is; 8) lengte, breedte en hoogte van het lokaal; 9) wijze van verlichting, dag- en kunstlicht; 10) wijze van verwarming; 11) wijze van luchtverversching en temperatuur van het lokaal; 12) toestand van muren en zoldering; 13) toestand van den grond; 14) aanwezigheid en toestand van privaten in of buiten het schoollokaal. Voor algemeene aanmerkingen, b. v. omtrent de zitplaatsen, de speelplaatsen (zoo die er zijn) enz., is eene bepaalde ruimte beschikbaar gehouden.

De commissie heeft tevens, overwegende dat het wenschelijk is, dat de gebouwen, die nieuw worden opgetrokken, zooveel mogelijk beantwoorden aan hetgeen wetenschap en ondervinding leeren, dat tot bevordering der openbare gezondheid bij hunne daarstelling in acht moet worden genomen, besloten, ingevolge de regels te behandelen en vast te stellen, welke zij als noodzakelijk voor de openbare gezondheid bij het bouwen en inrigten van huizen meent te moeten aanbevelen. Deze regels kunnen later tot grondslag strekken eener ontwerp-verordening omtrent het bouwen van huizen, ter bewoning bestemd.

— In België is van regeringswege een verslag openbaar gemaakt van den te New-York gevestigden Belgischen consul over den oogst in de *Vereenigde Staten*. Het is gedagteekend van den 18den October, en behelst hoofdzakelijk het volgende. „De tarwe heeft in de Vereenigde Staten dit jaar zoo veel als in een gewoon jaar opgebragt, en de oogst van maïs is over het geheel goed. Van die beide granen zullen alzoo groote hoeveelheden uitgevoerd kunnen worden; evenwel zal die uitvoer niet kunnen geschieden dan voor betrekkelijk vrij hooge prijzen, omdat de voorraad in de zeehavens geheel uitgeput is. Men berekent, dat de Vereenigde Staten in het met den 30sten Junij 1855 eindigende jaar twaalf tot zestien millioen bushel tarwe (elk van 60 Engelsche ponden) aan het buitenland zullen kunnen leveren; alsmede zestien millioen bushel maïs (elk van 56 Engelsche ponden).

„Deze hoeveelheden zullen nog iets grooter kunnen worden, indien de prijzen ter plaatse der consumtie hoog staan.

„Tarwe en maïs zijn hier thans zeer duur, omdat de nieuwe oogst door verschillende omstandigheden traag ter markt komt; doch daar er geen groote vraag uit Europa is, zijn tegen den aanvang van het volgende jaar veel lagere prijzen te verwachten.

„Wat ook in Europa omtrent den invloed der droogte op den maïsoogst hier te lande gezegd is, het staat vast dat de opbrengst van dat gewas, al mag het hier en daar veel geleden hebben, gemiddeld zeer voldoende is."

Eenvoudig middel, waardoor ieder Gasverbruiker zich overtuigen kan van de behoorlijke Gasdigtheid van zijnen geheelen toestel, en zich voor ongelukken door geheime uitstrooming van Gas kan vrijwaren.

Zoodra de geheele toestel door de arbeiders is in orde gebragt, zet men de hoofdkraan en de kranen aan de lamp of lampen open, opdat de dampkringslucht uitgedreven worde, waartoe de tijd van 5 minuten wel voldoende zal zijn; ten minste kan men hiervan de overtuiging krijgen, wanneer men het gas van de lamp kan aansteken. Nu sluit men de kranen der lamp, maar houdt de hoofdkraan open, ten einde de geheele gasleiding volstroome. Hierna neemt men eene brandende kaars, houdt die op een' halven duim afstand eerst aan de aanschroevingen bij den gas-meter, verder op deze wijze iedere aanschroeiing onderzoekende, alsmede de geheele gelbuis en vooral de plaatsen waar deze door middel van krammen, aan zolders, muren enz. bevestigd is, en onderzoekt eveneens de kranen der lamp. Op deze wijze zal het spoedig blijken of er al of geene geheime uitstroomingen zijn, daar zich dadelijk door een vlammetje de lekke plaats verraden zal, zelfs veel eerder dan zulks door den reuk geschiedt, welke veel overeenkomt met gezwavelde lijnolie en koolteer.

Iets naders omtrent de nationale tentoonstelling van kinderen in Noord-Amerika.

Den 2den October l.l. werd — zoo als wij voorloopig reeds hebben berigt — de tentoonstelling van „babies" te Springfield, in den staat Ohio, gehouden, waartoe 127 kinderen uit de verschillende staten waren ingeschreven.

De eerste premie voor het schoonste kind van twee jaren of daar beneden, was een elegant zilveren theeservies, ter waarde van 300 dollars, en werd toegekend aan mejufvrouw Wm. Bomner, van Vienna, Clark County, Ohio.

De tweede premie voor het schoonste kind tusschen een en twee jaren, bestond in een theeservies ter waarde van 200 dollars, en werd toegewezen aan mejufvrouw Mc. Dowell te Cincinnati.

De derde premie voor het schoonste kind beneden een jaar oud, was eene geldsom van 200 dollars, welke geschonken werd aan mejufvr. A. Canon, te Philadelphia.

De vierde premie was eene Parijsche marmeren groep, den Heiland en eenige kinderen voorstellende. Deze werd toegewezen aan mejufvr. H. Howe, te Cincinnati.

Terwijl de kinderen zich met hunne moeders in de daartoe opgerigte tent bevonden, werden brieven van onderscheidene beroemde personen voorgelezen. Onder anderen een brief van mejufvr. Mott, die ook *zwarte* kinderen wenschte toegelaten te zien, en een van Horace Greeley, inhoudende dat veel aandacht moest geschonken worden aan de ontwikkeling van het menschelijk gestel, in een land, waar volwassene personen tegen prijzen van 500 dollars tot 1500 dollars verkocht werden.

Onder de exposanten was een oud moedertje met haar achttiende kind, op grond waarvan zij aanspraak op eene premie maakte. Zij verdiende er eene.

De bezittingen van het huis Rothschild worden volgens een Duitsch dagblad, op vijf honderd millioen gulden geschat, terwijl dat huis, door zijn genoten crediet, over het dubbel dier som kan beschikken. In staatspapieren van verschillende landen en actiën bezitten de gebr. Rothschild meer dan driehonderd milioen gulden. Hieronder zijn de persoonlijke bezittingen der verschillende broeders, welke in landgoederen, heerlijkheden, huizen enz. bestaan, en de in onderscheidene banken bewaarde of in eigene kasten nedergelegde bare gelden niet begrepen.

Choleraberigten.

Bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt te Amsterdam is den 9den aangegeven 1 choleralijder; overleden 1. — Den 10den geene opgaven.

Te *Schiedam* zijn van den 4den tot den 7den Nov. geene cholera-lijders bijgekomen. Er blijft slechts 1 in behandeling.

Te *Utrecht* zijn op den 8sten Nov. bijgekomen 3 lijders, overleden 2, hersteld 2, blijvende in behandeling 40

Te *Amersfoort* zijn van den 1sten tot den 7den Nov. bijgekomen 13 lijders, hersteld 2, overleden 2, in behandeling gebleven 11.

De berigten, die men uit *Overijssel* nopens de heerschende ziekte ontvangt, zijn over het algemeen genomen, niet ongunstig. Wel is waar is in de eerste dagen dezer maand te *Kampen* en *Steenwijk* de ziekte toegenomen, maar het getal der aangetasten is nog betrekkelijk gering. Te *Zwartsluis* neemt de ziekte zeer af; ook aan de *Dedemsvaart* schijnt zij niet erger te worden; op *Schokland* komt nog van tijd tot tijd een ziektegeval voor, terwijl te *Zwolle* in het geheel ... personen door de cholera zijn aangetast en bezweken.

— Op den 31sten Oct. j.l. waren in geheel *Frankrijk* 114,000 personen als slagtoffers van de cholera dit jaar gevallen; in het jaar 1832 bedroeg dit getal 120,000, in 1849 ... personen. Overigens neemt de ziekte hand over hand af.

— Het *Giornale di Sicilia* meldt den dood van mgr. *Proto*, bisschop van Cefalu. De waardige geestelijke, die de choleralijders met de liefdevolste hulp verpleegde, viel zelf als slagtoffer der epidemie.

Kunstnieuws.

Groningen, 10 November.

Sedert geruimen tijd vernemen wij, dat gedurende het aanstaande winterseizoen door een Hoogduitsch opera-gezelschap, onder directie van D. L. Goldammer, in den schouwburg alhier, voorstellingen zouden worden gegeven. Dikwijls hoort men zoodanige berigten en verblijdt de liefhebber van schoone kunsten zich ... vooral wanneer het een goed gezelschap zal zijn, eenige der winteravonden in kunstgenot en waar genoegen te zullen doorbrengen, en hoe dikwijls wordt men daarin te leur gesteld! Uit eene goede bron vernemen wij thans echter, dat evengenoemde heer met zijn *uitgelezen* gezelschap Hoogduitsche operisten nog in den loop dezer maand hier ter stede zal aanvangen voorstellingen te geven, bestaande in groote en kleinere opera's van de voornaamste meesters. Moge dan het kunstminnend publiek door talrijk en veelvuldig bezoek ook toonen, dat het weet, iets 't welk waarlijk *goed*, *schoon* en *degelijk* is te waarderen, opdat de ondernemer in staat gesteld blijft, om zijn talrijk gezelschap, bestaande uit de voornaamste operisten van Duitschland, bij elkander te houden en om zoodoende voor eene geringe geldelijke opoffering vele malen waar genoegen te smaken.

Kerknieuws.

Bij besluit van den 3den Nov., heeft Z. M. goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der Hervormde gemeenten: van Koudekerke, op *L. Schouten*, *Az.*, kand. bij het prov. kerkbest. van Utrecht; van Lutten (onder de klassis van Zwolle), op *G. A. Fijnvandraat*, kand. bij het prov.kerkbest. van Gelderland, en zulks ter vervulling van de bij voormelde gemeente nieuw ingestelde predikantsplaats.

Deventer, 8 Nov. Heden werd door den algemeenen kerkeraad, ter vervulling der vacature ontstaan door het vertrek van dr. *Zaalberg*, het navolgende 12tal geformeerd, alphab. gesteld: ds. *van Amerom* te Bolsward; *van Bell*, th. dr. te Hoorn; *van Eick* te Hindelopen; *Kits van Heijningen* te Oudewater; *van Ketwich* te Schoonhoven; *Laurillard* te Zandpoort; *Moens* te Edam; *Oudegeest* te Noordeloos; *Poelman*, th. dr. te Holwierde; *Rauwenhof* te Mijdrecht; *Scheffer* te Zwaag; *Sijlv. Verburg* te Nieuwpoort.

— Ds. *J. F. L. Abresch*, pred. te Alkmaar, heeft het beroep naar de Hervormde gemeente te Middelburg aangenomen.

— Bij de Chr. Afg. gem. te Rouveen is beroepen, uit een voorafgaand drietal, ds. *Essink*, te Emlenkamp, graafschap Bentheim.

Sneek, 9 November. Heden nacht overleed alhier, in den ouderdom van ruim 69 jaren, de heer *Joannes Simons*, oud-aartspriester van Friesland, geheim kamerheer van Z. H. *Pius IX*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, sedert 1826 pastoor dezer gemeente.

(*Ingezonden.*)

Gedachten over de teekenmethode der Gebr. *Dupuis* te *Parijs*.

Bij den tegenwoordigen stand der natuurkundige wetenschappen, staat de nijverheid daarmede in een naauw verband en met deze als eene eerste behoefte de teekenkunst, zoowel het vrije handteekenen als ook het regtlijnig teekenen. Gelijk alles met den tijd vooruitgaat, zoo gaan ook de methoden van onderwijs in vele vakken vooruit, gepaard met eene op vaste gronden berustende wijze, dan dit bij vele vakken vroeger plaats had. Ook bij het onderwijs in de teekenkunst merken wij dit op.

In 't algemeen en ook nog bepaalt men zich bij dit onderwijs bij geteekende of gelithografiëerde voorbeelden; intusschen betwijfelt men reeds lang en ook nog heden, of dit wel de regte en kortste weg is om spoedig tot het doel te geraken. Er waren, die naar hunne meening dachten daartoe eenen korteren weg te kunnen inslaan, waardoor de leerlingen tot een meer grondig en tot een helderder inzigt kwamen. Vooral was het Peter Schmidt, in Duitschland, die naar zijn inzien eenen anderen en beteren weg insloeg en waarmede een nieuw tijdvak in de geschiedenis van het onderwijs in de teekenkunst begint. Hij verwierp het teekenen naar voormelde voorbeelden, maar begon terstond de leerlingen naar meetkundige voorwerpen en vervolgens naar de natuur te laten teekenen. Een groot voorstander van deze manier was destijds de groothertogelijke galerij-directeur dr. T. H. Müller, te Darmstadt, die toen volgens de methode van P. Schmidt aan het gymnasium aldaar onderwijs gaf. De graveur prof. Telsing te Darmstadt in tegendeel veroordeelde dezelve in een opstel van den 15den Oct. 1833 geheel en al, en noemde het eene geheel verkeerde manier, die den geest doodde en de phantasie van den zich vormenden kunstenaar vernietigde. Müller verdedigde zich met een opstel van den 14den Dec. 1833 daartegen. Hoe dit ook zij, Telsings veroordeeling ging te ver; misschien op grond van jalouzy of om tegen te werken, zoo als dit meer gaat, wanneer er iemand optreedt, die in wetenschap of kunst eene groote schrede voorwaarts doet. Intusschen is het niet te ontkennen, dat Schmidt, bij al het gebrekkige van zijne manier, de baan geopend heeft waarop andere hem volgden. Bell Lancaster en Jacotot bezigden bij hun onderwijs eene dergelijke methode, voor welker invoering de graaf de Lasteijrie te Parijs veel moeite besteedde, maar toch naderhand aan de methode van de gebr. Dupuis de voorkeur toestond. Hoe dit zij, men hoorde in 't vervolg van deze beide eerstgenoemden even zoo weinig meer als van P. Schmidt. Meer opzien in tegendeel baarde de methode van de gebr. Dupuis, en de uitslag daarvan beantwoordde meer aan het doel, dan die van P. Schmidt. De gebr. Dupuis, voor en aleer tot meetkundige voorwerpen over te gaan, maakten vooraf hunne leerlingen met de geraamten van dergelijke figuren, n.l. met derzelver grenslijnen bekend, die bij de volledige ligchamen niet alle kunnen gezien worden; een voordeel, waardoor de leerling leert zien, hoe de lijnen aan elkander sluiten en op doorzigtkundige gronden zich aan het oog vertoonen. Deze manier is de kortste en volgens de berigten op vele plaatsen in Duitschland, Engeland en Nederland op de teekenscholen ingevoerd en met een' volkomen goeden uitslag bekroond. (*)

De gebr. Dupuis intusschen overleden zijnde, zal zeker die manier door een' hunner leerlingen wel opgevat en voortgezet worden; evenwel bij al het belangrijke en goede, draagt zij, zoo wij vernemen, de goedkeuring van vele kunstenaars te Parijs niet weg. Ook te Amsterdam zien zelfs bekwame kunstenaars het onvoorwaardelijke nut er niet van in, zoo als gebleken is uit de verklaringen daarover ons gegeven door deskundigen, waarvan één zelfs lid van de directie der Koninklijke akademie van beeldende kunsten te Amsterdam is. Van hooger hand werd aldaar een voorstel gedaan, om door eene proefneming zich van het voordeelige dezer methode te overtuigen, en na goedbevinden ze in te voeren. Ten gevolge daarvan, benoemde men eene commissie om er over te beraadslagen, waarvan het resultaat was, dat men wel genegen zou zijn, daartoe over te gaan met een zes- of tiental leerlingen, mits men daartoe een afzonderlijk lokaal hadde, en een' onderwijzer aanstelde, die uitsluitend niets anders deed, dan zich alleen met deze bezig te houden. Toen ons dit werd medegedeeld, was er nog geen berigt op gekomen; of het in 't vervolg tot eene uitvoering is geraakt, kunnen we niet bepalen. Ofschoon er nu van heinde en verre de gunstigste berigten van Dupuis' methode ingekomen zijn, vindt ze desniettegenstaande bij dezen goedkeuring, bij anderen afkeuring. Wij voor ons kunnen niet ontkennen, dat zij ten hoogste nuttig is en zijn er daarom ook mede ingenomen, maar kunnen tevens ook niet ontveinzen, dat ze uitsluitend en geheel alléén toegepast, onzes inziens, geen werkelijke grondige kennis geeft. Wat het houden van een touwtje in eene horizontale of vertikale rigting betreft, om te zien hoe ver eene schuinsche lijn daarvan afwijkt, wordt ook toegepast bij het namaken van geteekende voorbeelden. Ieder onderwijzer zal zijne leerlingen doen opmerken, dat de vermelde beide lijnen, onmisbare hulplijnen zijn bij het handteekenen. Zelfs voor het leeren zien van de ribben of kanten der vlakken van meetkundige ligchamen zijn voorbeelden, waarvan de niet in 't oog vallende kanten door gestipte lijnen zijn aangewezen, om den leerling te doen zien, hoe deze vlakken of zijden te zamen vereenigd zijn. Dit in het verband gebragt met Dupuis' methode, is van groot belang, terwijl men de figuren naar alle kanten kunnende rigten, dezelve in natura voor zich heeft. In den vorigen winter hebben ook wij eene proeve er mede genomen en tevens bevonden waar te zijn, wat de Amsterdammer kenners opperden, omtrent lokaal en onderwijzers, indien alles naar behooren zal gedaan worden. Wij hadden zes leerlingen, maar vonden tevens dat diegene, die geen aanleg hadden, er niet mee worden konden. Onder anderen was er een, die bij al het geven van opheldering eene lijn links overhellend maakte, die regts zijn moest. Een ander, die naar vermelde voorbeelden met gestippelde blinde kanten der ligchamen geteekend en eenige kennis van de met den passer geconstrueerde meetkundige ligchamen had, slaagde het best en maakte met een goed begrip en een juist oordeel, de beste vorderingen, zoo dat, en overigens gunstige verhouding, de methode van de gebr. Dupuis als hoogst nuttig te beschouwen is. Men zou hier nog kunnen bijvoegen het gebruik der glastafel, achter dewelke men voorwerpen plaatst en door middel van eenen diopter die daarop teekent, waardoor men ziet, hoe zich deze op de tafel aan het oog vertoonen en de lijnen in een punt te zamen loopen. De glastafel een gelijkzijdig vierkant zijnde, plaatst men den diopter ter lengte aan de diagonaal daarvoor, zoodat alsdan de gezigtshoek de vereischte 40 graden wijdte heeft.

Even nuttig zoude in den beginne terstond het beoefenen der doorzigtkunde zijn, die in den laatsten tijd veel eenvoudiger en tevens grondig behandeld wordt (§). Deze geeft een juist denkbeeld van de verwijderings- en verdwijningspunten, op wiskundige gronden rustende. Dan eerst wordt het onderwijs grondig en volledig, vooral voor den handwerksman, die op het strengst genomen, geen wis-, werktuig- en teekenkunde ontberen kan. De beide eersten leveren hem eene stellige zekerheid op voor zijn werk en het laatste dient tot vorming van eenen goeden smaak voor al wat schoon en verheven is. Deze zijn voor hem eene dringende behoefte.

Dit voor den handwerksman te behartigen, is de pligt van stedelijke regeringen, vooral van die der kleine steden, waar somtijds nog te weinig daaraan gedacht wordt. In dit opzigt brengen wij onze hulde toe aan de Winschoter regering, waar men dit onderwijs op eenen vasten voet zoekt te brengen. Bij de ophanden zijnde wet op het onderwijs is het te hopen, dat in 't belang voor den aankomenden handwerksman, het onderwijs in het hand- en regtlijnig teekenen op de scholen moge in 't oog gehouden en aangenomen worden.

Vooruitgang is het streven van den menschelijken geest, stilstand is onbekend, en wie den vooruitgang met geweld tegenwerkt, bezondigt zich zwaar aan het menschelijk geslacht.

Assen, 1854.

C. Meijboom.

(*) Men zie hierover » Herbold's *Methode des Zeichenunter-* » *richts der Brüder* T. *und* A. Dupuis," als ook de » *invoering* » *van deze methode in het Koninklijke athenaeum te Maastricht*, » door den heer Stein Parvé."

(§) Heiner, *Theorie der Perspective als Zeichenkunst.* Zweite, verbesserte auflage, mit 24 litographirten folio Tafeln, bearbeitet von W. Hertel, Weimar 1853, en *Leerwijze der Perspectief*, door J. E. I. van den Berg. Utrecht 1854.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

CZERNOWITZ (*op de noordelijke grenzen van Moldavië*), 9 November des avonds.

Heden is alhier de tijding aangebragt, dat de geallieërden een' hevigen aanval zijn begonnen op Sebastopol en dat de stad op onderscheidene plaatsen in brand staat (*brennend ist*). Prins *Mentzikoff* heeft een' wapenstilstand van twaalf uren voorgeslagen, ten einde de dooden te kunnen begraven. Lord *Raglan* heeft dat geweigerd, en ten antwoord gegeven, dat hij zelf zou komen om die begrafenis te bezorgen. Het voordeel was op de zijde der verbondenen.

PARIJS, heden, 11 November.

Het verlies der Russen op den 26sten Oct. bij hunnen mislukten aanval op de verschansingen der geallieërden nabij Balaklava en waarbij vooral de Engelschen zich met zooveel beleid en dapperheid van hunne taak hebben gekweten, beloopt het aanzienlijk cijfer van 5000 man.

EFFEKTENBEURS.

Amsterdam, *heden*, 11 *November*.

					Slotkoers.
Nederland	Werk. Schuld	à	2½	pCt.	69.
Dito	Dito	„	3	„	70¼.
Dito	Dito	„	4	„	89.
Oostenrijk	Metalliek	„	5	„	64¼.
Dito	Nieuwe Litt. B	„	5	„	74⅞.
Dito	Dito 1854	„	5	„	74⅞.
Dito	1851 en 1852	„	2½	„	32⅞.
Spanje	Onbep. St.	„	1	„	17⅞.
Dito	Binnenl	„	3	„	32¼.
Portugal		„	3	„	36½.
Rusland	Obl. *Hope* 1798 en 1816	„	5	„	99⅞.
Dito	Dito 1828 en 1829	„	5	„	98⅞.
Dito	bij *Hope*	„	4	„	75¼.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 8 Nov., kapit. *Mulder* Alida, van Koningsbergen; den 9den *Detering* Elize Henriëtte, van Tjilatjap; *Wegener* Vrouw Martha, van Benicarlo; *Drent* Anna Catharina, van Hull; *Broekema* Ida Hillechina, van Dantzig; *Bootsman* Stina, van Harburg, *de Groot* Twee Gebroeders, van Emden. — Te Texel den 8 Nov., *Stuit* Beerta Hendrika en *Korte* Hendrika Margaretha, beide van Liverpool, de laatste met verlies van bezaansmast en zeilen; *Kars* Roelfina, van Koningsbergen; *van Dalen* Eendragt, van Frederikstad. — Te Harlingen den 8 Nov., *Blok* 4 Gezusters en *de Boer* Alida Elisabeth, beide van Memel; *Smit* Concordia en *Koster* Margaretha, beide van Frederikstad. — Te Helvoet den 8 Nov., *Zeijlinga* Gesina van Wieler, van Cardiff; *Bontekoe* de Jonge Lucas, van Runcorn; *Meijer* Levante en *Hollander* Johannes, beide van Malmö; *Winter* Metta Catharina, van Holbeck; *Lever* Catharina Elisabeth, van Hamburg. — Te Vlissingen den 7 Nov., *Kip* Caroline, van Kjöge. — Te Nickerie vóór den 23 Sept., *Koning* Susanna Elisabeth, van Newcastle. — Te Konstantinopel den 25 Oct., *Lourens* Alida en Henriëtte, van Rotterdam. — Te Patras den 24 Oct., *Schrikkema* Anna Elisabeth, van Amsterdam, laatst van Corfu. — Te Livorno den 29 Oct., *Boerhave* Arendina Elisabeth, van Newcastle. — Te Gibraltar den 28 Oct., *Hitman* Helena Maria, van Triest naar Amsterdam. — Te Duinkerken den 6 Nov., *Blouw* Annechina, van Memel. — Te Gend den 7 Nov., *Reents* Anna Maria, van Hamburg. — Te Gravesend den 6 Nov., *Timmer* Koophandel en Zeevaart, van Greifswald. — Te Deal den 4 Nov., *Borst* Jacobus, van Hamburg naar Fernambuck. — Te Portland den 6 Nov., *Dik* Apollo's, van Memel naar Bridport. — Te Swansea den 5 Nov., *Hoogeveen Heijmans* Banca, van Rotterdam. — Te Hamburg den 7 Nov., *Kramer* Agatha Jacobina, van Groningen; den 8sten *van Houten* Hollander, van Havanna; *Kastens* Gustaaf Willem, van Burnt Island. — Op de Elve den 7 Nov., *Meijer* Catharina, van Bremen; den 8sten *Brouwer* 5 Gebroeders, van Emden. — Te Bergen den 28 Oct., *den Breems* Kleinkinderen en den 1 Nov. *Vernes* Merwestroom, beide van Dordrecht. — Te Frederikshaven den 3 Nov., *Tjakkes* Maria Elisabeth, van Amsterdam. — Te Straalsund den 5 Nov., *Visser* Vrouw Janneke, van Dordrecht. — Te Swinemunde den 5 Nov., *Tunteler* Christina, van Amsterdam. — Te Dantzig den 6 Nov., *Douwes* Klasina Maria, van Koningsb. naar Londen. — Te Memel den 2 Nov., *Poelman* Amicitia, van Rotterdam. — Te Tonningen den 2 Nov., *Oostra* Annechina, van Newcastle naar Apenrade; den 3den *van Klooster* Gesiena, naar de Oostzee en *Rozenbeek* Roelina, naar Fredrikstad, beide van Amsterdam. — Te Rendsburg den 30 Oct., *Bloem* Emanuel, naar Skielskiör, *Koning* Jonge Willem, den 2 Nov. *Eggers* Adagio en *de Jong* Catharina Cornelia, alle 3 naar Kiel, *Wienke* Engelina Meinderdina, naar de Oostzee, alle 5 van Amsterdam; *Top* Onderneming, van Bremen naar Rostock; *Datema* Magritha Hendrika, van Eckernförde naar Rotterdam; *Kroon* Wicherdina, van Harlingen naar de Oostzee; den 5den *Pik* Catharina Harmina, van Nakskov en *Kok* Astroom, van Eckernförde, beide naar Holland; *van Laten* Aunegina, van Schiedam naar Korsöer; *Pruim* Dageraad, van Koningsbergen naar Londen; den 6den *Pluktje* Tetsia, van Bandholm naar Holland; *Lösschen* Gebroeders Lösschen, van Koningsbergen naar Amst. — Te Holtenau den 3 Nov., *Boiten* Fossina Siers, van Koningsb. n. Groningen; den 4den *de Haan* Jantina Gesina, van Stockholm en den 5den *Harkema* Meinkina, van Eckernförde, beide naar Amsterdam; den 6den *de Haan* Gesina, van Roeskilde n. Schiedam. — Te Nijburg den 2 Nov., *Kwint* Johanna Gesina, van Korsöer n. Holland; *Kamminga* Oldambt, van Schiedam naar Korsöer.

Binnengekomen te Texel den 9 Nov., kapit. *de Jong* Wijnanda Lucretia, v. Londen. — Te Londen den 7 Nov., *Posta* Unie, v. Memel. — Bij Dungeness den 5 Nov., *Borst* Jacobus, v. Hamburg n. Fernambuck. — Te Messina den 24 Oct., *Wieringa* Anke Berg, v. Cardiff. — Te Konstantinopel den 26 Oct., *Lamers* Catharina en *Wolthekker* Elizabeth Ruardi, beide v. Amst.

Vertrokken van Amsterdam den 8 Nov., kapit. *Mudder* Onrust, naar Leer; den 9den *Wortelboer* Bordeaux, naar Brest. — Van Texel den 9 Nov., *de Haan* Adelaide, naar Livorno. — Van Gibraltar den 28 Oct., *Visser* Johannes Arinus, naar Galats. — Van Havre den 6 Nov., *Lupkes* Aletta Charlotta, naar Porsgrund. — Van Cardiff den 4 Nov., *Klasen* Antje, naar Rotterdam. — Van Lynn den 6 Nov., *Mulder* Zorg en Vlijt, naar Schiedam. — Van Hull den 6 Nov., *Flik* Monnikendam en *Moesker* Susanna, beide naar Newcastle. — Van Hamburg den 7 Nov., *Kuiper* Annegina Elsina, naar Brugge. — Van Bergen den 31 Oct., *Visser* Johanna Petronella, naar Holland. — Van Kiel den 7 Nov., *Bos* Catharina Luitgarda, n. Amsterdam. — Van Rendsburg den 6 Nov., *Brouwer* Agina Undina, naar Ystad. — Van Tonningen den 1 Nov., *Voogd* Jacoba Christina, naar Harlingen; *Bontekoe* Geertruida, naar Amsterdam; den 3den *de Winter* Catharina, naar Groningen; den 5den *Reijer* Jacobus Begeman, den 6den *de Boer* Jantina Petronella, *Dirks* Hinderika, *Kersies* Onderneming en *Loots* Sara, alle 5 naar Holland.

Vertrokken van Antwerpen den 9 Nov. kapit. *Bultje* Sjouke Boon, n. Hamburg. — Van Messina den 17 Oct., *Prins* Heerenveen, n. Licata en Rotterdam; *Holze* Jantje Wilkens, n. Hamburg. — Van St. Nasaire den 4 Nov., *van der Wal* Froukje, n. Santandor. — Van Falmouth den 7 Nov., *Driest* Herm. Franciscus, v. Livorno n. Liverpool. — Van Liverpool den 6 Nov., *Hofkamp* Hortensia, n. Antwerpen. — Van Glasgow den 7 Nov., *Heikema* Emilie, n. Rotterdam.

In lading te Londen den 6 Nov., kapit. *Korfker* Anna Martha, en *Bekkering* Margrietha, beide naar Amsterdam.

Zeilklaar te Newyork den 27 Oct., kapit. *Schreuder* Jantina Reelina, n. Queenstown. — Te Londen den 7 Nov., *Bakker* Vrouw Geertje, n. Amsterdam; den 8sten *Brouwer* de Hoop, n. Holland. — Te Liverpool den 7 Nov., *Hazewinkel* Meika, n. Rotterdam.

Zoutkamp, 10 Nov. Binnengekomen den 8 Nov., kapit. *Bieze* Elsina, van Brevich.

Delfzijl, 10 Nov. Binnengekomen den 8 Nov., kapit. *Helmeijer* Uit Vriendschap en *Kuil* Margrietha, beide v. Halte; *Koning* Jantje, *Voss* de Vr. Sjouke en *Oosterhuis* de Vr. Janna, alle 3 v. Leer; *Krook* Eensgezindheid, van Bremen; *Voss* de Goede Hoop, van Papenburg; *de Wall* Gesiena en *Alberts* Hoffnung, beide van Elsfleth, den 9den *Coerkamp* Zeelust, van Colberg, alle 3 naar Amsterdam, de laatste als bijlegger, met zeeschade; *Middel* Bouwina, van Laurvich; *Wolkammer* Alberdina, v. Osterrisöer; *Smit* Johanna, van Arendahl; *Drent* Morgenster, als bijlegger, met verlies van 2 booten en zeilen, heeft zware slagzijde en moet lossen om te repareren; *Joosten* Henderika Bouwina, beide van Koningsb. naar Amsterdam, de laatste als bijlegger, door aanmerkelijke zeeschade; *Klok* Gesina Derkina, van Rugenwalde naar Engeland, als bijlegger, is door visschersschuiten binnengebragt, met verlies van zeilen, anker, touw en boegspriet, heeft ingeslagen boorden, is zwaar lek en moet lossen om te repareren.

Vertrokken den 9 Nov., kapit. *Berghoorn* Vr. Trientje, n. Emden.

SCHIERMONNIKOOG, 7 Nov. Men heeft hier gevonden een naambord, waarop: EDWARD BECK. In de nabijheid zijn verscheiden wrakken, als droevige bewijzen van de stormen der jongst verloopen dagen.

AMELAND, 6 Nov. Het schip Jonge Hero, kapit. *R E Brouwer*, met lijnzaad van Kiel naar Lynn, is heden morgen onder het dorp Ballum gestrand; de equipage, uit 5 man bestaande, is met de grootste moeite door de reddingboot gered, doch des kapiteins vrouw benevens twee kinderen, van 5 en één jaar, daarbij omgekomen.

BREMERHAVEN, 3 Nov. Het schip Vrouw Jaapkien, kapit. *de Boer*, van Hamburg naar Antwerpen, is lek in de Feddewardener haven binnengeloopen en moet lossen.

– Volgens berigt van Tunis van den 28 September, was op de kust van Biserte, door het volk verlaten, op strand gedreven eene schoonerbrik, volgens de constructie van Nederlandsch of Zweedsch maaksel. Het schip was in ballast en gekoperd, geen enkel papier was aan boord gevonden. Op een koperen hemdenknoop stond „improvid," op den bodem eener ton *P. Floris & Cie.*, en op een anderen bodem de letters *R. G. A.*, terwijl op eene plank stond de naam *Berg*.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

5 Nov. Ahrens, Maria Bertha, v. Newcastle n. Barth, m. steenkool.
Giezen, Libra, v. Cadix n. Koppenhage, m. zout.
Top, Clasina Margar., v. Dordrecht n. de Oostzee, m. ballast.
Adema, Antje, v. Dantzig n. Leith, m. hout.
Scherpbier, Renske, v. Rott. n. Korsoer, m. ballast.

De wind den 5 Nov. N.N.W, W.

SCHEEPSVRACHTEN.

GRONINGEN, 10 Nov. Naar Rotterdam en Schiedam *f* 6,75 à *f* 7 per last Gerst; naar Amst. of de Zaan *f* 6 à *f* 6,50 per last tarwe; naar Antwerpen *f* 9, Brussel *f* 10 per last gerst.

DANTZIG, 6 Nov. In vrachten ging het heden zeer stil toe; slechts gesloten naar Grangemouth 4 sh. 3 d. per qr. tarwe; Newburgh 24 sh. per load balken en Grimsby 23 sh. à 24 sh. 6 d. per load balken.

STETTIN, 6 Nov. Naar Holland *f* 30 en 1 duk. per 10 last voor rogge, Antwerpen *f* 28 voor greenenhout, Hull 26 sh. v. eikenhout.

PILLAU, 5 Nov. De vrachten zijn stijgende, naar Amsterdam *f* 31 voor rogge, Antwerpen *f* 33,50 voor hennep, Oostelijk Noorwegen *f* 20 voor rogge, Londen 6 sh. 9 d. à 7 sh. per qr. tarwe.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN, 10 *November*.

TARWE.	Veen 66 ℔ *f* 7,05	Zw. Voer 38 ℔ *f* 4,00
Oude 70 ℔ *f*	GERST.	» 40 » » 4,20
N. Oml. » »	Winter 54 ℔ *f* 6,20	» 42 » » 4,40
» 1854 70 » » 12,30	» 56 » » 6,50	BOONEN
» 72 » » 12,90	» 58 » » 6 80	Paardeb. *f* 7,50 *f* 8,25
» Old. 70 » » 12,00	Zomer 56 » » 6,30	Gr. Erwten *f* 10 *f* 11
» » 72 » » 12 60	Knobbe 60 » » 6,60	Graauwe *f* 10 tot *f* 11
» » 74 » » 13,10	» 62 » » 6,90	ZADEN, ENZ.
» » » »	HAVER.	Old. Koolz. *f* 13,50
ROGGE.	Dikke 36 ℔ *f* 3 95	*f* 14,50
Inl. 64 ℔ *f* 9,50	» 38 » » 4,15	Oml. *f* 13,50 *f* 14,50
» 66 » » 9,90	» 40 » » 4,35	Oostv. dito *f* 13,50
» 68 » » 10,30	» 42 » » 4 55	*f* 14,50
» 70 » » 10,70	» Nieuwe 44 » » 4 75	G. Mosterdz. *f* 14 a *f* 16
BOEKWEIT.	» 46 » » 4,95	Gr. Gort *f* 11 a *f* 12
Gr. Zd. 64 ℔ *f* 6,95	» 48 » » 5,15	Par. 100N. ℔ *f*
» » 66 » » 7,35	» 50 » » 5,35	Raapolie p.v. *f* 47
» » 68 » » 7,75	Witte Voer 36 » » 3,90	
» » 64 » » 6,75	» 38 » » 4,10	Prijs der Boter
Zw. Zand 66 » » 7.15	Witte Voer 40 » » 4 30	1ste soort *f* 39½ *f* 40
Veen 64 » » 6,65	Zw. Voer 36 » » 3,80	2de » - 37 *f* 37½

De aanvoer van Granen was heden gering, en door meerder vraag werden de meeste artikels hooger verkocht. – Tarwe 50 ct., Rogge 40 ct. en Boekweit 25 ct. hooger verkocht. – Gerst vond meer vraag, en tot 30 ct. hooger afgaande. – Dikke Haver prijshoudend, Voersoorten 10 ct. hooger te plaatsen. – Boonen goed prijshoudend. – Koolzaad wel zoo aangenaam. – Raapolie *f* 1 per vat hooger. – Gort mede aangenamer.

ROTTERDAM, 9 *Nov.* Tarwe: 163 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 460; 158 ℔ dito dito *f* 430, *f* 440; 160 ℔ Bovenl. Ris *f* 445; 158 ℔ Bovenl. *f* 430. – Rogge: 146 ℔ Arch. *f* 326; 144 ℔ dito *f* 330; 146 ℔ dito *f* 333, te Delfshaven.

AMSTERDAM, 10 *November*. Tarwe iets hooger doch met minder handel; 130 ℔ o. b. Pools. *f* 508; 128 ℔ witb. dito *f* 498; 135 ℔ Kubanka *f* 470; 128 ℔ Mecklenb. *f* 445; 130 ℔ dito *f* 458; 129 ℔ j. Holst. *f* 470; 128 ℔ b. Pools. *f* 470; 129 ℔ roodb. dito *f* 455. – Gedroogde Rogge merkelijk hooger; in ongedr. weinig omgegaan; 119 ℔ j. Petersb. *f* 338; 119 ℔ Archangel *f* 340; 118 ℔ dito aan de Zaan *f* 336; 124 ℔ n. N.-Holl. *f* 340; 117, 119 ℔ n. Geldersche *f* 305, *f* 314; 119 ℔ Pruis. *f* 335. – Boekweit minder ter veil en *f* 5 hooger verkocht; 119 ℔ Groninger Veen *f* 240; 117, 121, 123 ℔ Holst. *f* 245, *f* 257 *f* 263; 119 ℔ j dito *f* 240. — Van Erwten was heden weinig ter veil en zouden vorige prijzen hebben opgebragt.

Koolzaad hooger betaald; op 9 vat in Nov. 79½ p. vl.; Sept. 1855 71 p. vl. – Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk en op levering wederom merkelijk williger; op 6/w. *f* 48,50; Vlieg. *f* 47,25; Dec. *f* 47,25 a 75; Mei 1855 *f* 45,25 a 75. – Lijnolie op 6/w. *f* 42; Vlieg. *f* 40,75. – Hennepolie op 6/w. *f* 46,25; Vlieg. *f* 45.

LONDEN, 8 *Nov.* De aanvoer van Tarwe blijft matig en ofschoon heden weinig koopers ter markt waren verschenen, werd evenwel 2 sh. avans op de vorige notering bedongen. Alle andere Graansoorten mede iets vaster.

Van den 10*den*. Tarwe 2 sh. hooger.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 10 *Nov.* Heden pl. m. 600 stuks rundvee aangevoerd, waaronder puik vette runderen gevonden werden. Vette koeijen zijn verkocht van 21 tot 26 à 27 cent de 5 ons; kalfkoeijen van *f* 85 tot *f* 140; vaalmelkte van *f* 80 tot *f* 125 à *f* 130. Schapen van *f* 12 tot *f* 17, lammeren van *f* 6,50 tot ruim *f* 10. Varkens weinig aangevoerd en niet veel handel. Geslagte varkens de 100 Ned. ponden *f* 60 à *f* 61.

APPINGEDAM, 8 *Nov.* Heden was er op de weekmarkt alhier ruim 200 stuks rundvee aangebragt, in het begin der markt waren de verkoopers in het vragen der prijzen iets hooger, dan de prijzen van vroeger, later is het vette vee verkocht van 23 tot 26 cent per 5 ons; de vaalmelkkoeijen tegen 18 a 20 cent per 5 ons, en de tijgkoeijen van *f* 80 tot *f* 120; schapen weinig ter markt.

EFFEKTENBEURS.

Amsterdam, 10 *November*.

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. 58⅞, 59 5/16, 58⅞; Dito Dito 3 pCt. 70 7/16, 70⅝, 70 ¼; Dito Dito 4 pCt. 89 11/16, 89 5/16, 89 11/16; Handelmaatschappij 4½ pCt. 121⅛, 121¼. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 48⅝. — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. 17⅝, 17 11/16, 17⅞; Dito 3 pCt. 37½; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 32¼, 32⅛, 32¼; Coup. Bewijzen 5⅜, 5½, 5 7/16; Amort. Schuld 4 3/16. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 36 5/16, 36⅜, 36 5/16. RUSLAND, Cert. 1831 en 1833 5 pCt. 82¼; Dito bij *Hope* 4 pCt. 75½; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 74¼, 74⅜; Cert. v. Inschr. in Assign. 6 pCt. 57½. — POLEN, Cert. 4 pCt. 86. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 64⅜, 64⅝; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 32½, 32⅜; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 32⅛, 32⅜; Dito Nieuwe 5 pCt. 74 3/16, 74⅜; Dito Dito 1854 5 pCt. 74 9/16, 74⅜, 74⅝; Nation. Metall. 5 pCt. 1854 68⅞; N. Weener Loten v. 250 fl. 1854 *f* 232; Braz. 5 pCt. 97¼; Dito 1843 5 pCt. 96½; Mexik. Enk. 20⅞, 21; Dito Onbep. 20⅞, 21; Grenada Uitg. 5⅜; Ven. Uitg. 10½; Philad. H. N. 95¼; Dito L. N. 90¾; Binnenl. Portug. 35⅝; Thes. Amst. 5 pCt. 104¼.

Zoowel in Holl. als in de meeste soorten van vreemde effekten was heden de stemming over het algemeen iets flaauwer. Alleen waren van laatstgenoemde Spaansche Binnenl. 3 pCts. bij geanimeerde affaire meer gezocht. Gren. Onb. St. 14⅝; 5 pCts. N. Russen bij *Stieglitz* 81⅞.

Koers van het Geld: Beleening 3; Prolong. 2½; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 *uur.* Integr. 2½ pCt. 58⅞; Spaansche 1 pCt. 17⅞; Binnenl. 3 pCt. 32 3/16 a ¼; Metall. 5 pCt. 64 7/16 a ½.

ADVERTENTIEN.

*** De COMMISSIE VAN GENEESKUNDIG ONDERZOEK EN TOEVOORZIGT IN DE *PROVINCIE GRONINGEN* herinnert bij deze, dat zij hare GEWONE VERGADERING houden zal op ZATURDAG den 9den DECEMBER aanstaande, des morgens te 10 uur, in het OMMELANDERHUIS, en verzoekt tevens allen, welke dan verlangen TOEGELATEN TE WORDEN tot het HEEL-, VERLOS- of ARTSENIJMENGKUNDIG EXAMEN, alsmede tot dat van DROOGIST, zich uiterlijk VEERTIEN DAGEN vóór dien tijd, *schriftelijk*, onder overlegging van de *behoorlijke bewijzen*, aan te melden bij den ondergeteekende, in de Heerestraat.

Groningen, 10 November 1854.

De Provinciale Commissie voorn.,
Namens dezelve:
G. B. J. HUBER, *Secretaris.*

Natuurkundig Genootschap.

OPENLIJKE VERGADERING op WOENSDAG den 15den Nov. 1854, 's avonds te *zes* uur.
REDEVOERING van Dr. E. J. DIEST LORGION.
BIJDRAGE van Prof. J. W. ERMERINS.
KAARTJES voor VREEMDELINGEN zijn voor 50 Cents te bekomen bij Dr. G. A. STRATINGH, in de Heerestraat.

A. W. ALINGS, *Secretaris.*

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Gehuwd:

C. BORGMAN
met
S. VAN ZWOL.

KLOOSTERBUREN, 8 November 1854.

*** Getrouwd:

A. D. BOSSCHER
met
T. M. VELDMAN.

TERMUNTEN, 9 November 1854.

*** GRONINGEN, 9 November 1854. Getrouwd:

JOHS. WESSELS met
S. WATERBERG,
Wedw. A. L. KUIK.

Dienende deze tot *eenige kennisgeving*.

*** Bevallen van een' ZOON A. B. STUIVINGA, Echtgenoot van

G. A. STROOTMAN,
Scheepskapitein.

APPINGEDAM, 8 November 1854.

*** GRONINGEN, 9 November 1854. Bevallen van een' ZOON F. HESLINGA, geliefde Echtgenoot van

T. OOSTENGA,
Broodbakker, Oude Boteringestraat.

*** Heden beviel voorspoedig van eenen ZOON MARGARETHA GEZINA SWARTE, Echtgenoot van

G. SCHOLTENS.

GRONINGEN, 9 November 1854.

*** GRONINGEN, 6 November 1854. Heden namiddag overleed, zacht en kalm, in den ouderdom van ruim 60 jaren, na eene ongesteldheid van eenige dagen. Mejufvrouw A. HOEKSEMA, Wedw. wijlen den Heer N. HAVINGA OORTWIJN; diep betreurd door hare Kinderen en hoogbejaarde Moeder.

*** Heden overleed, zeer onverwachts, aan eene beroerte, mijn geliefde Echtgenoot JAN FREERKS DE BOER, in leven *rustend Scheepskapitein*, in den ouderdom van ruim 65 jaren, na eene echtvereeniging van 37 jaren.

HOOGEZAND, 7 November 1854.

G. NIEVEEN,
Wedw. J. F. DE BOER.

*** Heden overleed te *Amsterdam*, tot onze innige droefheid, mijne waarde Grootmoeder CATHARINA EVERDINA LEICHTENBORG, geboren REEDEKER, in den ouderdom van ruim 63 jaren.

Strekkende deze tot algemeene kennisgeving aan Vrienden en Bekenden, namens hare Kinderen en Kleinkinderen.

GRONINGEN, 8 November 1854.

C. H. MOORREES.

*** GRONINGEN, 9 November 1854. Heden ontvingen wij het voor ons zoo treurig berigt, dat de jongste Zoon van wijlen JAN ANTONI VELDKAMP, genoemd JAN, als *Matroos aan boord op het schip Fokkina*, gevoerd door den Schipper J. H. WATERBORG, in de nabijheid van het *Hilgoland*, den 3den dezer, des namiddags te 4 uur, door eene zware stortzee over boord sloeg, met dat ongelukkig gevolg, dat hij na alle aangewende doch mislukte pogingen, door de andere Schepelingen ter redding aangewend, in den ouderdom van ruim 19 jaren zijn graf in de golven vond. — Vrienden en Bekenden gelieven deze als eenige kennisgeving aan te nemen.

Namens de nog overgebleven Broeder en Zusters:
G. F. RASKER,
gewezen Toeziende Voogd van den Overledene.

BOELDAG.

DONDERDAG den 16den November e.k., des namiddags te één uur, zullen, ten overstaan van een' BEVOEGDEN BEAMBTE, ten Huize van wijlen W. K. BEERTA, te *Kalkwijk-Hoogezand*, publiek worden verkocht:

6 à 700 Vellen PERKAMENT en eene groote partij SNIPPERS of AFVAL; een aanzienlijke voorraad SCHRIJF-, POST-, OMSLAG- en ANDER PAPIER. SCHOOLBOEKEN en SCHOOLBEHOEFTEN, BOEKBINDERS PERSEN en PLOEG. — Voorts: een EIKENHOUTEN KABINET en DITO KAST, FRIESCHE KLOK, SPIEGEL, SCHILDERIJEN, TAFELS, STOELEN, KOPER-, TIN-, GLAS- en AARDEWERK, 4 BEDDEN met TOEBEHOOREN, 2 ZILVEREN HORLOGIËN, ENZ., ENZ.

Mr. H. VEENHOVEN, *Adv.*

Langedijke.

De Notaris TADEMA, te *Oosterwolde*, zal, op DONDERDAG den 16den November 1854, des voormiddags te elf uur, in de Herberg van H. S. LEGENDAL, te *Makkinga*, in het openbaar finaal verkoopen:

Eene uitmuntend vruchtbare ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE en SCHUUR c. a., in één' Uitgang, liggende te *Langedijke*, bij HENDRIK ALBERTS SLOFSTRA in huur, en op de gewone tijden in 1855 te aanvaarden, geheel groot ruim 78 Bunders en verdeeld in 25 Perceelen, zoodanig op den 9den November j.l. zijn geveild en daarop geboden te zamen *f* 8,138.

*** De Notaris J. PICCARDT, te *Hoogezand*, zal, ten verzoeke van J. M. MIDDENDORP, op WOENSDAG den 22sten November 1854, des avonds te 6 uur, ten Huize van JAN O. BOUMAN, te *Westerbroek*, publiek te koop presenteren:

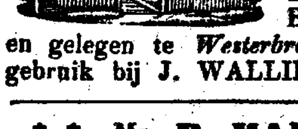

Eene BOEREN BEHUIZING, lett. A, no. 21, met het ERF, den TUIN en circa 12 Bunders GROEN-, BOUW- en BOSCHLAND, staande en gelegen te *Westerbroek*, Gemeente *Hoogezand*, thans in gebruik bij J. WALLINGA.

*** Mr. B. HAITZEMA VIËTOR, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van A. HUNNERSEN en Vrouw, op DONDERDAG den 30sten November 1854, des avonds te zes uur, ten Huize van den Logementhouder D. R. MULDER, te *Winschoten*, in openlijke veiling te verkoopen:

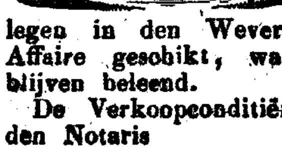

Eene BEHUIZING, waarin vier afzonderlijke WONINGEN, met daarbij behoorenden grooten TUIN en BLEEKVELD, staande en gelegen in den Wevershorn te *Winschoten*; tot velerhande Affaire geschikt, waarover *f* 1500—00 naar 4 pCt. kan blijven beleend.

De Verkoopconditiën liggen ter lezing ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

*** Op ZATURDAG den 25sten November 1854, des avonds te zes uur, ten Huize van R. LAMBERTS, te *Peize*,

PUBLIEKE VERKOOP

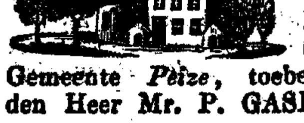

van een HUIS en spatieusen TUIN, met de daarbij behoorende HOOI-, BOUW- en WEILANDEN, staande en gelegen te *Peizerwolde*, Gemeente *Peize*, toebehoorende aan de Erven van wijlen den Heer Mr. P. GASINJET.

*** Op MAANDAG den 27sten November 1854, voormiddags te 11 uur, ten Huize van EGBERT ...KER, te *Norg*,

PUBLIEKE VERKOOP

van een HUIS, ERF en ... met de daarbij behoorende ... HOOI- en BOUWLANDEN, ge... te *Westerwolde*, Gemeente *N*... toebehoorende aan de Erven van wijlen den Heer P. GASINJET.

*** Op WOENSDAG den 6den December 1854, ... GEMEENTEHUIZE te *Eelde*, des morgens te 10 uur, ...

PUBLIEKE VERKOOP

I. Eene BOERENPLAATS, bestaande in een HUIS, W... HOOI- en BOUWLANDEN, ... éénen omtrek, ter grootte van ... 25 Bunders, gelegen op de *Sch...horst*, in het boschrijkste ge... van *Paterswolde*, zeer geschikt tot aanleg van een *BU...TENVERBLIJF*, toebehoorende aan de ... ROELOF STEL en Vrouw.

II Een HUIS, ERF en HOF, staande en gel... te *Eelde*, met een' Akker BOUWLAND, op de ... aldaar, toebehoorende aan de Erven HK. GEERTS KO...MAN, te *Eelde*; zijnde in gemeld Huis sedert jaren geoefend het bedrijf van *TIMMERMAN*.

III. Een HUIS, HOF en BOOMGAARD, ...schikt tot *WINKELHUIS*, met een' Akker BOU...LAND, op de Esch, alles te *Eelde* staande en gel... zoomede een stuk HOOILAND, groot pl. m. 2½ Bun... gelegen in de Oosterlanden onder *Eelde*.

Toebehoorende aan de Erven GEERT HENDR... KOOLMAN aldaar.

IV. Een Kamp LAND, groot ongeveer één Bun... gelegen te *Paterswolde*, bij den Leijendijk, toebehoo... aan de Erven CORNELIS HARMS RUTGERS aldaar.

GROOTE Veenverkooping

Mr. H. P. WICHERS, Notaris te *Leek*, ged... op DONDERDAG den 30sten November 1854, des ...middags te 10 uur, ten Huize van den Kastelein A... PALSMA, te *Nuis*, publiek in perceelen te veilen en ...koopen: Min of meer 20 B. uitmuntende KLI...LANDEN, gelegen aan het Dwarsdiep onder *Nu*... *Nuis Marum* en *Lucaswolde*, en 1 B. HOO...VEEN, onder *Marum*, als:

12 B., behoorende aan den Heer Mr. S. VAN TEI... en A. E. PALSMA.

1½ B., zijnde een gedeelte van de Karspel 4 mat... hoorende aan de DIAKENIËN der HERVORMDE GEME...TEN in de Gem. *Marum*.

2 B., zijnde een gedeelte van de Kretvinnen, behoo... aan de DIAKENIE der HERVORMDE GEMEE... van *Nuis*.

2 B., zijnde een gedeelte van de Groote Hoorn, ... hoorende aan PIER en DERK HOLTROP.

Min of meer 2½ B. KLIENLAND, *DE LEEGTE* ...naamd, gelegen ten Noorden van den Heereweg te *Ma*... in de Boerenplaatsen van FOKKO ROELFS POST... en van PIER en DERK HK. HOLTROP; behoorende deeltelijk aan de Famillie VAN TEIJENS, te *Beetsterz*... en gedeeltelijk aan PIER en DERK HK. HOLT... bovengenoemd.

1 B. HOOGVEEN, gelegen ten Zuiden van de Bo...plaatsen, in de Malijk, behoorende aan PIER en D... HK. HOLTROP.

Nader aanwijs te bekomen bij A. E. PALSMA, te ... bovengenoemd.

Verkooping,

den 1sten December 1854, ten overstaan ... den Notaris F. VAN DE GRAFT ...siderende te *Middelburg*, Hoofdplaats v... Provincie *Zeeland*, op het Buitenverblijf ...*tude*, staande en gelegen onder *Midde*... van 240 stuks extra mooije OLMBOOM... bijzonder geschikt voor alle Werk.

PORT à PORT

EN

MADERA (OUD BELEGEN

ZUIVERE CITROEN PUNCH, frisch gem... JAMAICA RUM, COGNAC, FRANSC... BRANDEWIJN: al deze artikelen worden steeds tot vorige prijzen afgeleverd bij

N. E. ROST,
Wijnkooper in de *Oude Kijk in 't Jat*...

MANTELSTOFFEN EN LONG SCHAW...

B. POLAK,

Stoeldraaijerstraat, eerste Winkel van af de Vischm... heeft heden ontvangen: beste MANTELSTOFF... om hiervan naar de laatst gekregen Modellen ... MANTELS te kunnen afleveren, of, des verkiez... de PATRONEN hierbij, als: fijne LAKENS, heele e... ZIJDEN SATINS, 8/4 beste PARAMATHAS, ENZ, ... verder fraaije WINTER LONG SCHAWLS, F... SCHE 8/4 THIBET, DOUBLE TWILD, ... BAAIJEN, FLANELLEN, DRAP DE ...SIE, CASTORINES, BURSKINS, eene ... partij zeer goedkoope 5/4 PARAMATT... ORLEANS, geruite STOFFEN, ENZ. Re...mandeert zich ten vriendelijkste in eens ieders gunst ... looft, zoo als gewoonlijk, in alles eene prompte bedie...

KWAST- EN BORSTELFABRIJ...

De ondergeteekende maakt door deze aan het ge... Publiek bekend, dat, door het Huwelijk met de ... A. L. KUIK verbonden zijnde, hare AFFA... op zijnen naam is overgegaan; zullende hij, do... stellen van civiele prijzen en prompte bediening, z... gunst zijner geëerde Stad- en Landgenooten trachten ...dig te maken; zijnde zijn WINKEL ruim voo... van LINNEN en WOLLEN DWEILGOED, SP...SCHE en HAREN MATTEN, echt LEI... ZEEMLEER, MANS en VROUWEN KLOM... ENZ.; alsmede alles, wat in eenen kompleten BORST...WINKEL behoort.

JOHS. WESSELS, *Borstelfabrikant* ...
Oosterstraat, *het Eerste Huis van* ...
Markt, lett. E no. 218.

ALHIER ZIJN GEARRIVEERD:

H. VAN TOL EN ZOON

met eene Lading VRUCHT- en ONVRUCHTDRAGENDE BOOMEN, alsmede HEESTERGEWASSEN. — Adres bij FR. NIENHUIS, bij de Spilsluizen, of bij J. KOOIJSTRA, in de Bloemstraat.

Te Meppel

wordt gevraagd, om dadelijk in dienst te treden ... STOFFENVERWERSKNECHT, de behan... der *WARME BLAAUWKUIP* grondig vers... Tot nadere inlichting van Voorwaarden vervoege ... in persoon of met franko Brieven bij

M. BENNEKERS,
Stoffenverwer ald...

Te *Groningen* bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOIT...